

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Od predsednika stranke do predsednika države.

Hitler, voditelj narodno-socialistične stranke, je dosegel cilj svojih želja: s tem, da se je kot kancler dal s posebno za to izdanim zakonom imenovati za državnega predsednika Nemčije, je postal deležen naslova in dostojanstva »voditelja nemške države in nemškega ljudstva«. Voditeljstvo ni samo dostojanstvo, marveč veliko breme za tistega, ki se zaveda svoje odgovornosti pred ljudstvom in Bogom, ali pa, če se za Boga in njegove zapovedi dosti ne briga, pred zgodovino. Nepristranska zgodovina, ki vse presoja po vzrokih in učinkih, nemškemu narodnemu socializmu ne daje dobrega spričevanja.

V gospodarskem oziru je hitlerizem Nemčiji zadal težke rane. Kritje nemške marke je padlo na 2%, kar pomenja, da nemška valuta nima nobenega kritja, da je zgolj papirnat denar. Zunanjih dolgov državam in zasebnikom Nemčija ne more plačevati in zato je proglasila moratorij. Izvoz blaga iz Nemčije nazaduje od meseca do meseca, raste pa uvoz sirovin, ki jih nemško narodno gospodarstvo potrebuje za svojo industrijo. Ako ni sirovin, ni materiala, s čigar predelavo bi se pečala industrija, ki mora počivati, kar povzročuje in pomnožuje brezposelnost.

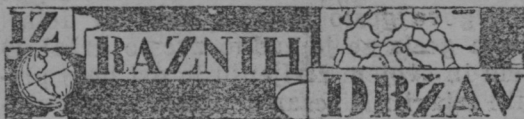
V Nemčiji zmanjkuje sirovin. V notranji trgovini se sme prodajati svinec, baker, cin in cink le proti uradno izdanim listom o njih potrebi. Tesnoba sirovin se vedno bolj občutljivo javlja v tekstilni industriji. Uvoz sirovin iz inozemstva bi kajpada temu nedostatku odpomogel, toda Nemčija ima v to svrhu vedno manj denarja in deviz. Zato nameravajo sirovine nadomestiti s surrogati = z nadomestki, kakor se je to dogajalo za časa vojne. Takrat so n. pr. obleko delali iz kopriv, kar je ostalo ljudem v neprijetnem spominu.

Zlo, ki na njem trpi nemško narodno gospodarstvo, povečuje letošnja žetev, ki je slaba. Pri žitu znaša upadek 20—30%, pri krompirju celo 33% proti lanskemu letu. S tem je prišlo nemško gospodarstvo v zelo opasen položaj. Z žitom za prehrano prebivalstva bi z veliko štedljivostjo morda še izhajali, nikakor pa ne s krmili. Žita za krmljenje bo letos v Nemčiji za 2½—3 milijonov ton manj, krompirja pa za 14 milijonov, upadek zelenih krmil znaša celo 35—40%. Treba bo torej primanjkljaj krmil uvoziti iz inozemstva, kar pa je

vsled pomanjkanja deviz skoro nemo-goče, ali pa bo treba zmanjšati število živine, kar pa bi povzročilo zmanjšanje količine mesa in masti.

Gospodarsko stanje Nemčije v času, ko je Hitler stopil na čelo vsej državi, je žalostno in skoro obupno ter daje slabo spričevanje narodno-socialističnim voditeljem s Führerjem Hitlerjem na čelu. V kulturnem in moralnem oziru pa stoji Nemčija tako nizko kakor nikdar poprej. Nemško ljudstvo drvi v poganstvo, v katero se mladina že globoko pogreza. Glasilo »Hitlerjeve mladine« je te dni zapisalo te besede: »Nemška mladina s ponosom izjavlja, da more živeti brez greha in torej tudi brez milosti. Tako se začne boj za novo dobo nemške moči in edinosti. Naj bi vzplamteči mit (povest) krvi vedno bolj utrjeval prepričanje, da je doba krščanstva minula, da na njegovo mesto stopa vera v kri in pleme. Naziv »pogan« bodi za mladino v bodoče častni naziv. Da, mi smo prvi pogani po tisočletju našemu plemenu tujega krščanstva.«

Nemška mladina je torej ponosna na to, da je poganska, ti »zanositi« pogani se tudi ne sramujejo činov, ki bi se jih sramovali culukafri in drugi jim slični narodi. V Neckarsulmu so napadli procesijo z Najsvetejšim, opljuvali škofa, ki je nosil Najsvetejše, in grozili duhovnikom, da jih odpeljejo v zbiralna taborišča. Na Badenskem so pred cerkvenimi vrati širili letake te vsebine:

Iz pomirjene Avstrije. Avstrijski podkancler in vodja Heimwehra knez Starhemberg se je mudil v Rimu pri Mussoliniju. Časopisje tolmači podkanclerjev italijanski obisk v tem smislu, da namerava Avstrija povečati število stalne vojske od sedanjih 30.000 na 60.000 mož, za kar bi bil potreben poleg Italije še pristanek Francije ter Anglije. Nadalje bi naj preosnoval Starhemberg avstrijski Heimwehr po vzgledu Mussolinijeve fašistične milice, ki bi ustvarila v Avstriji diktaturo po vzgledu italijanske. — Na Dunaj je že prispel v letalu iz Berlina nemški podkancler Papen, ki bo odslej poslanik

»Židovsko tolpo smo že nagnali, a črna tolpa še vedno hujska nemško ljudstvo. Dosti Faulhaberije (Faulhaber je junaški kardinal v Münchenu)! Nemški možje in žene, zmečkajte te lopovel Kmalu bodo sprejeli svoje plačilo: vislice. Črni gavrani jih že čakajo. Nemčija ne bo rešena, predno ti črni tolovaji ne bodo viseli.« Ne samo duhovniki so tem ljudem na poti, tudi Kristusov križ jim preseda do dna duše. »Der Brunnen« (studeneč), tudi hitlerjevski mladinski list, piše: »Vi gospoda od židovskega križa, zapomnite si, da pranas, kjer častimo kljukasti križ, za vas ni mesta. Mi ne bomo več dolgo trpeli, da gledamo na vseh križiščih in po trgih sliko križanega, ki je baje odrešil svet.«

To je kulturni in moralni propad, da mu je težko najti para! Hitlerizem je Nemčijo gospodarsko uničil, v kulturnem in moralnem oziru pa jo tira v brezno pogube. Sredi med takšnimi razmerami se je Hitler vzel na mesto državnega predsednika, ki ga je prej zavzemal Hindenburg. Zgodilo se je to s posebnim, samolastnim zakonom. Odobrenje temu zakonu je dalo »ljudsko glasovanje« dne 19. avgusta. Ako bi to glasovanje bilo svobodno, bi Hitler sigurno propadel. Vršilo pa se je z vsemi sredstvi nasilstva, strahovanja in terorja. Hitler je torej od ljudstva »izvoljeni« državni predsednik Nemčije. Čim prej bo nemško ljudstvo dobilo pravico resnično svobodnih volitev, tem boljšega vrhovnega predsednika države bo dobilo. Takrat namreč Hitler ne bo več predsednik. Čim prej zgine z nemškega ljudstva strašna zabloda in mora narodnega socializma, tem bolje za Nemčijo in Evropo.

Nemčije in bo skušal umiriti napete odnošaje med obema državama. — Kakor smo že poročali, je sklep avstrijske vlade, da se zapleni premoženje vsem, ki so bili na ta ali oni način v zvezi z zadnjimi prevratnimi poskusi. Državni podtajnik za javno varnost je na podlagi zgorajne odredbe predpisal ravnatelju Alpine Montanwerke v Donawitzu 349.000 šilingov globe za pokritje stroškov, katere je imela oblast z udušitvijo hitlerizma pri zadnjem puču v Donawitzu. Narekovani znesek mora ravnatelj, ki je rajhovski državljani, položiti tekom 24 ur, sicer mu bodo zaplenili vso gotovino in nepremičnine, ki so njegova last. Oblast je našla v skladiščih imenovanega podjetja strelivo in orožje, ki je bilo uvoženo na naslov tvrdke iz inozemstva pod naslovom: staro železo. Kakor z Alpine Mon-

tanwerke bo tudi z drugimi avstrijskimi podjetji, ki so podpirala zadnji puč.

Mussolinijevi ukrepi z vojsko in ministri. Ob priliki zadnjega puča hitlerjevcev v Avstriji je poslal Mussolini na avstrijsko mejo 50.000 mož. Italijanski diktator je po razgovoru z avstrijskim podkanclerjem Starhembergom umaknil na meji zbrane čete kot znak, da smatra sedanji položaj nove avstrijske vlade za dovolj trden in bo vlada kos popolnemu umirjenju puntarjev. — Mussolini je odredil, da morajo vsi ministri in podtajniki na letošnje orožne vaje, ki bodo koncem avgusta ter v začetku septembra in sicer v činu, ki ga imajo v vojski. Cilj te odredbe je: ohranitev dobre zveze med člani vlade in vodstvom vojske.

Z javnega odra in izza kulis Hitlerjeve Nemčije. Hitlerizem vlada Nemčijo poldrugo leto in v tej dobi je zatrli 1575 dnevnikov in od 348 političnih tednikov je ostalo 217. Nemški dnevniki so izhajali leta 1932 v skupni dnevni nakladi ene milijarde izvodov. Danes znaša skupna naklada 300 milijonov in je nazadovala za 700 milijonov izvodov. Od leta 1932 zaposlenih 19.200 urednikov je pod Hitlerjem ob kruh 14 tisoč. — Angleško časopisje je razkrilo, da maršal in predsednik Nemčije Hindenburg ni umrl dne 2. avgusta, kakor je bilo uradno sporočeno, ampak že 1. avgusta zvečer. Takrat je reševal Hitler z ministri vprašanje: kedo naj postane kancler, če bo on predsednik za Hindenburgom? Na kanclersko mesto sta hotela pruski ministrski predsednik Göring in propagandni minister dr. Göbbels. Prepir za novega kanclerja je presenetila vest, da je Hindenburg izdahnul. Hitler je izdal telefonični na-

log, da je za javnost in svet umrl Hindenburg še le dne 2. avgusta, ker čas med 1. in 2. avgustom je uporabil za to, da je pri na videz še živem predsedniku združil v svoji osebi predsedniško in kanclersko čast in sta se za slednjo morala obrisati Göring in dr. Göbbels.

Nemčija za Hitlerja. Pri plebiscitu za Hitlerjevo predsedniško in kanclersko čast in moč v nedeljo dne 19. t. m. je Nemčija po ogromni večini glasovala za Hitlerja. Udeležba pri plebiscitu je znašala skoraj 90%.

Posrpitev položaja na Dalj. vzhodu. Položaj na Daljnem vzhodu med Japonsko in sovjetsko Rusijo postaja čedalje slabši in sicer ne samo zaradi vzhodnokitajske železnice, temveč zaradi aretacije 30 sovjetskih državljanov, ki so baje stregli tudi po življenju šefu japonskega vojnega odposlanstva, ki je vrhovni poveljnik japonskega orožništva v Mandžuriji. Mandžurska vlada je uradno sporočila, da so aretirani sovjetski državljanji hoteli umoriti vse člane vlade in japonske svetovalce. Japonski vojaški poveljnik poroča razen tega, da ima v rokah dokaze, po katerih so ruski obmejni poveljniki izdali kitajskim vstašem, ki se gibljejo v bližini Iniempla, nalog, da poženejo v zrak vse vlake na vzhodnokitajski železnici, da tako pokvarijo progo. Japonske vojaške oblasti pripravljajo proglašitev vojnega stanja nad vsem področjem vzhodno-kitajske železniške proge, da bi jo na ta način povsem pobasale v žep Japonske. Pogajanja o odkupu te proge med Rusi in Japonci so se razbila pred kratkem, zato se hočejo sedaj polastiti Japonci železnice na skrajno izzivalni način.

način radovali in zabavali. Hindenburg izraža krščansko željo: »Izročam svojo dušo Bogu in njegovi milosti.« Hitler pa ga po smrti pošilja v pogansko nebo!

Zdravniki kot spreobrnjenci. Dosti je danes na svetu materialistov = ljudi, ki verujejo samo materijo (tvar), ne verujejo pa v Boga ter zanikajo dušo. Tudi v zdravniškem stanu je število takih ljudi obilno. Niso pa vsi takšnega mišljenja. Med zdravniki je lepo število ljudi, ki verujejo v Boga ter priznavajo dušo. Precejšnje je tudi število takih, ki so se borili za spoznanje resnice ter potem, ko so spoznali resničnost katolicizma, se pridružili katoliški cerkvi. Povedano velja zlasti za ameriške Zedinjene države. Da navedemo samo nekaj zgledov, omenimo Tomaža Dwighta, ki je sprejel katoliško vero. Spadal je med najslovitejše ameriške anatome. Kot vseučiliški profesor je med drugimi tudi spisal knjigo »Misli katoliškega anatoma«. Sloveče je tudi ime ameriškega anatoma V. Hornerja, po čigar imenu je poimenovana neka mišica v očesnem sestavu. Ko je iz protestantizma prestopil v katolicizem, so protestantje začeli proti njemu veliko gonjo, ki pa ni mogla omajati njegovega katoliškega prepričanja. Znano je ime ameriškega zdravnika Horacija Storerja, ki slovi kot iznajditelj rokavic iz kavčuka, katere rabijo zdravniki pri operacijah in pri seciranju mrličev. Storer je bil židovske vere. Padel je v težko bolezen, ki je ni mogel ozdraviti. V mučnem svojem trpljenju je začel resnejše premišljevat o življenju in njegovem namenu. Spoznal je resnico, se dal krstiti ter postal katoličan. Vse dni svojega življenja je bil Bogu hvaležen, ker mu je dal resnico spoznati in je živel kot praktičen katoličan.

Dollfussova mati. Mati umorjenega avstrijskega kanclerja Dollfussa je preprosta nižje-avstrijska kmetica. Sama polna vere in poguma, je te lastnosti vcepila svojemu sinu, ki ga je vzgojila v strogo krščanskem duhu. Ko se je udeležila veličastnega pogreba svojega sina, je tudi sama bila deležna časti, ki se je skazovala sinu. Pri tej priliki je imel dunajski dopisnik pariškega lista »L'Intrasingeant« z njo razgovor, čigar glavne točke je sporočil svojemu listu. Iz razgovora je razvidno, da je hud udarec, ki ga ji je prizadela nasilna smrt sina, ni zadel nepripravljene. Novinarju je rekla to-le: »Ko je atentator Dertil v mesecu novembru preteklega leta izvršil napad na mojega sina, sem se za njega bala dan in noč. Nikdar nisem bila ponosna mati, marveč mati, ki se je bala in trepetala. Ni mi bilo do tega, da sem imela sina, ki je v Avstriji se povzpela do najvišjih mest. Hotela sem samo imeti srečnega sina. On pa ni nikdar poznal strahu. Bil je pogumen in poln zaupanja v Boga. Če je kaj podzvel, je rekel: »Pod pogojem, da se vse zgodi, kakor Bog hoče.« O razmerju do sina je rekla mati: »Verujte mi, moj sin je bil dober človek. Če je imel

kaj prostega časa, vedno je prišel k meni, da me obišče. Zadnjikrat sem z njim govorila na materinski dan. Potem sem ga samo še videla, ko je ležal na mrtvaškem odru v mestni hiši.«

Hindenburg kot kristjan. Maršal Hindenburg, državni predsednik Nemčije, ki je bil nedavno pokopan v veličastnem spomeniku nemške zmage nad Rusi v Tannenbergu, je bil globoko veren mož, ki se je držal svoje protestantske vere. Pri pogrebni slovesnosti je imel protestantski vojaški škof govor, v katerem je rekel o Hindenburgu: »Njegovo geslo je bilo: moli in delaj! Tega gesla se je vedno zvesto držal. O sebi in svojem življenju je pri neki priliki izjavil: Ničesar drugega nisem storil, kot da sem porabil talente in darove, ki mi jih je dal Bog, da ga častim in slavim njegovo božjo milost. Glede na svoj pogreb je odredil, da se moramo spominjati tistih, ki so padli za domovino. Kar se njega tiče, pa je rekel: Ne želim nobenih hvalo- in slavosplovov. Izročite in priporočite mojo dušo milosti božji.« Hindenburg je torej bil po mišljenju in življenju kristjan. Zato je prav čudno slišati in čitati, ako je njegov naslednik Adolf Hitler svoj pogrebni govor o Hindenburgu končal s temi besedami: »Mrtvi vojskovodja, pojdi v valhalo!« Valhala je bila pri starih poganskih Germanih (Nemcih) pogansko nebo, kjer so se na poganski

Druge gladovna stavka rudarjev.

V zadnji številki smo poročali, da je došlo do sporazuma med rudarji in Trboveljsko premogovno družbo z veljavo od 1. avgusta. Sklenjeni sporazum ni zadovoljil rudarjev, ki so se lotili letos v drugič gladovne stavke, ki je izbruhnila dne 11. avgusta. Rudarji so se podali v rove z izjavo, da ne bodo ne jedli in ne pili, dokler ne sprejme družba njihovih najnujnejših zahtev. O stavki je bil obveščen minister za rude g. dr. Ulmanski, ki se je pripeljal dne 13. avgusta v Ljubljano, kjer so pričela pri banški upravi pogajanja med zastopniki rudarjev in Trboveljske družbe. Družba je pristala na novo ureditev mezd, obvezala se je, da v dobi 9 mesecev ne bo odpuščala rudarjev in da bo poskušala povečati število delovnih dni. Dne 13. t. m. sklenjeni sporazum bi naj stopil v veljavo dne 1. septembra. Pogoji pobotanja so bili sporočeni v pondeljek dne 13. avgusta zvečer stavkujočim rudarjem v rove. Rudarji niso pristali na pogoje in so zahtevali podaljšanje roka, do kdaj naj traja dosedanje uslužbenško razmerje. Rudarji so ostali v rovih in pogajanja so se nadaljevala. Minister dr. Ulmanski se je ukvarjal s pogajanjem ves dan v torek dne 14. avgusta in kon-

čno se je vodstvo družbe le udalo in pristalo, da se dosedanje razmere podaljša do 15. oktobra.

V sredo na Marijin praznik zjutraj so rudarji nehali s stavko v vsem območju Trboveljske družbe in so se vrnili iz rogov v dopoldanskih urah.

Dne 15. oktobra postane sedajni dogovor del kolektivne pogodbe same.

Treba omeniti, da sta vladala tudi pri na kratko opisani drugi gladovni stavki po vseh revirjih TPD popoln red in mir.

NOVICE

Osebne vesti.

Naš škof med jugoslovanskimi izseljenci. Dne 14. avgusta se je odpeljal g. škof dr. Tomažič v tujino, kjer je obiskal naše izseljence v Nemčiji, Belgiji in Holandiji. V Kevelaerju se je vršil sestanek z rojaki iz Nemčije, Holandije in Belgije na Veliko Gospojnico. V Gladbecku je posetil vladika proslavo 25letnice tamošnjega društva sv. Barbare. Dne 17. avgusta se je mudil škof v Hamburgu, kjer je pridigoval in služil sveto mašo. V soboto dne 18. avgusta je bil škof v Brunssum-Niew Einde in dne 19. avgusta so se zbrali Jugoslovani iz Holandije v Heerlenu, kjer je imel prevzvišeni pridigo in sv. mašo.

Smrt vpokojenega bogoslovnega profesorja. V Ljubljani je umrl zlatomašnik in upokojeni profesor bogoslovja dr. Josip Dolenc, star nad 80 let. Rajni je bil rojen v Planici pri Rakeku leta 1853. Mašniško posvečenje je prejel leta 1878, doktorat iz bogoslovnih ved je končal leta 1883 in je bil 20 let profesor za sveto pismo stare zaveze na ljubljanski bogoslovnici. Svetila mu večna luč!

Sin angleškega kralja na Gorenjskem. Dne 16. avgusta se je pripeljal v svojem letalu na poti iz Pariza v Ljubljano tretji sin angleškega kralja, princ Jurij. Spremljal ga je pilot, inženjer in prinčev pribočnik major Butler. Na ljubljanskem letališču je sedel visoki gost v avtomobil ter se je odpeljal skozi Ljubljano v Bohinj, kjer je bil gost našega princa Pavla.

Nesreče.

Sin bivšega španskega kralja smrtno ponesrečil. V bližini Celovca je smrtno ponesrečil na avtomobilu princ Gonzale, sin bivšega španskega kralja Alfonza XIII. Avtomobil je šofirala princeznja Beatrice in v njem je bil tudi omenjeni princ na poti iz Celovca v Poreče. V vasi Kriva vrba se je pripeljal avtomobilu nasproti na kolesu baron Rih. Neumann. Princeznja šoferka se je hotela izogniti kolesarju, je zavila preveč na desno ter zadela z vozilom ob zid. Pri sunku je dobil princ tako hude notrajne poškodbe, da je po prepeljavi v bolnico izdihnil.

Otrok utonil v mlaki. Na Veliko Gospojnico je utonil v mlaki za pranje na dvorišču posestnika Franca Šerbineka v Zgornji Sv. Kungoti 2½letni rejnec Manfred Pak. Otrok se je izmuznil iz-

pred oči gospodinje, ki je pripravljala kosilo in padel v mlako.

Kar dva požara v bližini Ptuja. Posestniku Martinu Čušu v Gradiščaku pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. je uničil ogenj gospodarsko poslopje in na hiši strešni stolp. Posestniku Alojzu Boletu v Jiršovcih pri Sv. Urbanu je zgorelo v noči do tal gospodarsko poslopje s poljskimi pridelki. Z veliko težavo so rešili živino ter svinje.

Smrtna nesreča abiturijenta v planinah. Na Veliko Gospojnico sta se podala v Savinjske planine po planinke Franc Kropej, gimnazijski abiturijent iz Slov. Konjic, in Luka Grobelšek, absolvent kmetijske šole. Po planinke sta krenila vsak svojo pot. Grobelšek se je vrnil v Frischaufov dom na Okrešlju nad padcem Savinje, Kropēja ni bilo. Ker je Kropěj predolgo izostal, se je podal Grobelšek v spremstvu nekaj turistov na iskanje. Zadeli so na abiturijenta z razbito glavo in že mrtvega pod Mrzlo goro v Hudem prasku. Kako se je zgodila nesreča, ne zna nikdo, ker je bil Kropěj sam. Truplo ponesrečenega so prenesli v Logarsko dolino in je bilo prepeljano na dom v Konjice, kjer se je vršil pogreb dne 18. avgusta.

Smrtna nesreča na Gomilskem. Dne 13. avgusta se je lesni trgovec g. Ogo-reuc iz Urbja peljal proti večeru iz Vranskega proti domu. Ker se mu je bojda mudilo, je vozil precej naglo. Ko je avto dirjal mimo Gomilskega, je na križišču pri Fondu križala cesto 77letna starka Helena Topovšek, hiteč proti domu. Avto jo je podrl in ji prizadjal take poškodbe, da je v pol uri umrla. Cestno križišče pri Fondi je silno nevarno in opasno. Sreča v nesreči je še bila, da je rajnka bila na smrt vedno dobro pripravljena; saj je bila vsaki dan pri sv. maši in pri sv. obhajilu. Ko se je tik pred smrtjo poslovila od svoje hčere, je rekla: Moram iti hitro domov, ker grem nočjo zgodaj spat...

Usodepoln padec skale. Pod Grintavcem v Kamniških planinah se je zgodila dne 13. avgusta nesreča, ki je zahtevala eno smrtno žrtev in tri ranjene. Vsled neprestanega deževja zrahljana,

se je odtrgala velika skala in drvele navzdol. V trenutkih odtrganja skale z vrha se je nahajala bolj spodaj četveročlanska družba iz Zagreba, ki je bila oddaljena eno uro hoda od Češke kočee pod Grintavcem. Hribolazci so čuli bobnenje valeče se skale, so se razbežali pr pogledu na smrtno nevarnost, a vendar se ji niso mogli povsem izogniti. Odtrgana skala se je pri kotalenju razletela na manjše kose. Drobci so ubili 21letno Tildo Kohnovo iz Zagreba, uradnico pri zagrebški zavarovalnici »Sava«. Precej hudo je bil ranjen 31letni zasebni uradnik Oton Ehenspanger, lažje pa trgovec Vedrina; Zlata Kontak, zasebna uradnica, in Božidar Krznarič, vsi iz Zagreba. Ranjence so spravili v ljubljansko bolnico.

Požar je uničil dne 17. avgusta pod Sv. goro pri Litiji na Ovšah gospodarsko poslopje posestnika Kovača. Škoda znaša 70.000 Din, zavarovalnina neznatna.

Ljubljanski tramvaj je v Dravljah smrtno povozil dne 18. avgusta kolesarja Alojzija Stare, tesarja pri tvrdki Dukič v Ljubljani. Smrtno ponesrečen zapušča ženo in pet nepreskrbljenih otrok.

Udar strele v kozolec. Dne 12. avgusta je udarila strela v kozolec Antona Pintarja na Uncu ob italijanski meji. S kozolcem vred je zgorelo orodje, precej pšenice in 20.000 kg sena.

Huda nesreča v planinah. Na Gorenjskem blizu Rateč na steni Jalovčeve skupine je padla pri plezanju radi iztrganja klina 20 m globoko Pavla Jesihova iz Ljubljane. Priznana hribolazka si je zlomila roko in nogo, a so je rešili in prepeljali v Ljubljano.

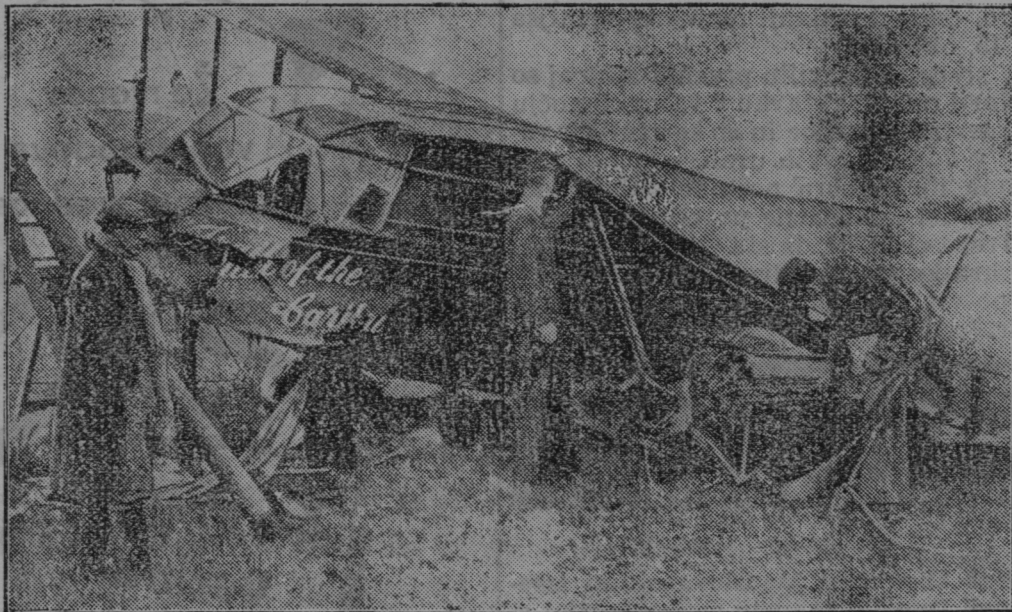
Smrtna železniška nesreča. Gorenjski vlak je smrtno povozil Florjana Zaletelega, posestnika iz Retenj. Gluhi mož je šel iz Lebenj proti Retnjam, v temi ni opazil vlaka, ki ga je podrl in so mu kolesa odrezala glavo.

Strahovita toča je zabila v noči od 11 na 12. avgusta Belo Krajino. Posebno hudo so udarjene vasi ob Kolpi in sicer Stari trg, Kvače vas, Deskova vas, Paka, Prelesje, Predgrad, Kot, Dol, Laze, So-

devce. Toča je pokrila polja ter vinograde za čevelj debelo in vzela ljudem vse pridelke.

Razne novice.

Jugoslovanski trg v Mariboru — nezazidan. Pred dobrimi 70 leti — bilo je leta 1863 — je mariborska občina sklenila, da kupi od grofa Brandisa zemljišče poleg mariborskega grada. Družina grofov Brandis je odstopila to parcelo mestni občini po jako nizki ceni, zahtevala pa je, da se ta parcela, ki se je imenovala Sofijin trg, sedaj Jugoslovanski trg, ne sme nikdar zazidati, marveč spremeniti ali v park, ali pa v tržni prostor. Mariborski občinski svet je v svoji seji 3. novembra 1863 te pogoje sprejel in sklenjeni pogodbi pritrnil. Ta pogodba obvezuje mariborski občinski svet tudi danes. Jugoslovanski trg mora ostati nezazidan. Kdor bi dovolil, da se na tem trgu postavi kakšna zgradba, ta nakoplje na sebe veliko odgovornost, katere ga mariborsko prebivalstvo ne bo nikdar osvobodilo. Ako je prebivalstvo Maribora pred 70 leti uvidelo, da je z ozirom na lepoto mesta in tudi iz drugih razlogov nujno potrebno, da ostane ta prostor nezazidan, vendar ne bomo mi v letu 1934 tako nazadnjaški, da bomo padli nazaj na stališče ozkouličnosti in natpanosti z zgradbami, ki je vladalo pred letom 1863. Po vseh mestih opazamo, da se razširjajo ulice ter rušijo stare hiše, da se dobijo prosti, nezazidani prostori, ki služijo mestu v kras ali pa v druge potrebe. V Mariboru so padli kostanji, češ, da so zavzemali preveč prostora ter hišam odjemali svetlobo in zrak. Za drag denar so se kupile hiše ter se podrle, da so se razširile ulice, napravile nove ter se napravil svobodni prehod iz ene ulice v drugo. Sedaj pa se naenkrat hoče zazidati prostor, o katerem so Mariborčani že pred 70 leti sklenili, da mora ostati

Kanadska letalca Neid in Ayling sta srečno preletela Atlantski ocean. — V Londonu sta napravila v letalu majhen izlet, ki je končal z razbitjem aeroplana. Letalca sta bila lažje ranjena.

nezazidan, k čemur se je mariborska občina obvezala s posebno pogodbo! Vprašajte mariborsko prebivalstvo: 100 odstotkov je proti zazidanju prostora. Ali je v Mariboru res tako malo prostora, da mora pravoslavna cerkev stati akurdat na tem trgu? Mislimo, da ima pri tem mariborsko prebivalstvo tudi kaj govoriti. Prostor je za pravoslavno cerkev tudi radi tega neprikladen, ker je preblizu frančiškanske cerkve. Ministrstvo ver — sedaj ministrstvo pravde — je razsodilo, ko so hoteli katoličani v Beogradu sezidati katoliško cerkev blizu pravoslavne cerkve sv. Marka — razdalja med nameravano novo katoliško in staro pravoslavno cerkvijo v Beogradu bi bila veliko večja kot med frančiškansko in nameravano novo pravoslavno v Mariboru — da ne smejo dve cerkvi različnih veroizpovedi stati

preblizu druga drugi, da bi se ne motilo bogoslužje v teh cerkvah. Ali naj očetje frančiškani pobašejo svojo prelepo cerkev ter jo prenesejo nekam v Košake? Nekaterim bi to menda bilo po godu. V tej zadevi še ni padla zadnja beseda in končna odločitev.

Slovesno je bil blagoslovljen zadnji nedeljo novi železni most preko Drave na Mariborski otok, kjer je znano letno kopaljšče.

Oproščen. Poročali smo o žalostnem dogodku v Grajeni pri Ptujju. Posestnik Franc Dolinšek je v silobranu zabodel v trebuh svojega zeta Franca Kolariča in je ranjenec umrl na poškodbi. Okrožno sodišče v Mariboru je bilo mnenja, da je Dolinšek prekoračil silobran in ga obsodilo na eno leto zapora. Dolinšek je pa predlagal revizijo in kasacijsko sodišče je oprostilo Dolinška vsake kridve ter

Nemški podkancler Papen je imenovan za poslanika na Dunaj. Novi poslanik stopa v Berlinu v letalo.

Radi strahotne suše gonijo po Združenih ameriških državah na tisoče glav goveje živine v klavnice.

kazni, ker je ravnal res v silobranu. Dokazana je popolna nedolžnost Dolinšek Franca.

Plaz iz kamenja je podsul pri Krškem 10letnega Drageca Ovsenjak. Po prepeljavi v bolnico je dečko izdahnul.

Zanimiva ugotovitev. Ime avstrijskega kancelarja dr. Schuschnigga pričča, da so morali biti njegovi predniki Slovenci. Kancelerjev stari oče in mati sta bila zavedna koroška Slovenca. Stari oče je bival pred smrtjo stalno v Pliberku, kjer je bil celo osovražen radi svoje slovenske narodnosti pri Nemcih in nemškutarjih.

Združenje trgovcev za mesto Maribor javlja, da bodo trgovine v Mariboru na praznik dne 8. septembra samo dopoldne odprte.

Nič ji ne pomaga, če se še bolj drži in skriva — umazanost v perilu. Bela in gosta pena **Zlatorog-ovega mila** jo gotovo najde, raztopi in odplavi. Zato vse vpijte nič ne pomaga: Kdor hoče poceni prati in imeti belo in duhteče perilo, mora prati z **Zlatorogom!** V **Zlatorogu** tiči vsa tajna in umetnost, imeti snežno belo in trdno perilo. Gospa, poskusite tudi Vi prati z **Zlatorogovim milom** in kmalu bota nerazdružljiva prijateljca. **Zlatorogovo milo** je res dobro in domače. Zato zahtevajte pri svojem trgovcu, vedno izrecno le **Zlatorogovo milo!** 847

Križ na Donački gori. V spomin 1900letnice odrešenja naj stoji križ na Donački gori. Kupite razglednice tega spomenika in knjižico: »Ob solnčnem vzhodu«, ki jo je spisal dr. Merhar. Razglednice so po 1 Din, knjižice po 5 Din. Čisti dobiček gre za spomenik. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Čitanka za prvi razred. Dosedaj vpeljana Widrova čitanka za prvi razred je pošla. Na razpolago je še Majcenova »Prva čitanka«. Priporočamo vsem šolskim vodstvom, da naročijo to knjigo, katere cena je samo 5 Din. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Stvarni pouk v prvem razredu. Strokovnjska knjiga, ki jo potrebuje vsak učitelj, kateri uči v prvem razredu, je še nekaj izvodov na razpolago. Naroča se pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, zopet odprt. Prosta izbira zdravnikov. Cene zmerne. Vodja primarij dr. Černič. 867

Hermes enoletni trgovski tečaj Slovenskega trgovskega društva, Maribor, Zrinski trg, vpisuje dnevno. Zahtevajte prospekte. 687

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabemu želodcu, leni prebavi, črevesnem zagačenju, napihnjenosti, motnjah presnavljanja, srbečici, oporišču, osvobodi naravna »Franc Jožefova« voda telo vseh nabavnih strupov gnilobe.

Obžalovanja vredni slučaji.

Obešenega so našli v Črni na vratih pokopališčne kapele 57letnega rudarja Ignacija Orešnik, ki je delal 37 let kot rudar.

Žrtev požigalčeve roke je postalo 15. avgusta zvečer na Spodnji Polskavi lepo urejeno gospodarsko poslopje g. Kobana. Za požig si je izbral hudoba nalašč praznik, ko je bilo mnogo gasilcev iz sosednih vasi in krajev odsotnih.

Žrtev v noči podirjenega požara je postalo gospodarsko poslopje Antona Bombeka, posestnika v Starošincih, občini Cirkovce pri Pragerskem. Z delne zavarovalnino krita škoda znaša 30.000 dinarjev.

Smrtno nevarne poškodbe sta prizadela dva neznanca v noči v vasi Gradšče pri Leskovcu v Halozah **Jakobu Topolovcu**, pos. sinu. Napadeni je dobil tako opasne poškodbe, da ni za prevoz v bolnico in je njegovo stanje obupno.

Pod vlak. V Zagradu pri Celju je povozil vlak 62letno služkinjo Katarino Stegenšek iz Spodnje Hudinje. Starica je umrla po prevozu v bolnico.

Umor. V vasi Gošič, občina Begunje nad Cerknico na Kranjskem je bila umorjena v noči od 16. na 17. avgusta 80letna vdova Marija Tekavec. Do tega umora je prišlo, ker je motila starka tatu njenih hrušk.

Obračun s smrtnim izidom. Na nočnem povratku iz gostilne sta pričela delavca: 26letni Stanke Šeliga in 37letni

Francija izganja rudarje iz Poljske ki morajo zapustiti francoski rudokop v Escarpelle, v od žandarjev zastraženih vagonih.

Ogromni skupni grob iz predavnine.

Ob izlivu ruske reke Lene, dva dni hoda od pokrajine Bulun, ki se razprostira ob najbolj severnem koncu Sibirije, so odkrili ribiči pred kratkem ogromno pokopališče mamutov (izumrla žival, ki je bila podobna slonu), ki je največje, kar so jih odkrili doslej. Tamkaj najdene predzgodovinske živali so ležale v močvirju, ki se je letos radi izredne vročine raztalilo, kar se gotovo ni zgodilo bogznanj koliko tisoč let. Led je trupla mamutov tako dobro ohranil, da se je držalo kosti še celo meso, ki je seve pričelo razpadati, ko so ga pregreli soln-

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

K večnemu počitku niso mogli biti skriti v ugaslem ognjeniškem žrelu navadni Indijanci, pač pa kralji, knezi ali višji duhovniki ter sploh imenitniki. Po šegi Aztekov zadnja počivališča njihovih mogotcev niso bila brez okrasov in brez dragocenih daril pokojnemu. Grobnice kraljev Aztekov so bile prave zakladnice in tako je moralo biti prvotno tudi v tem slučaju.

Kedo je iztaknil to grobnico? Kedo jo je oropal do edinih ostankov človeških kosti? Ti dve vprašanji sta begali po naših glavah, ko je uganil Jack Stackleton naše misli in razlagal:

»Mehika je bila vendar od prvega zavojevalca Cortesa do današnjega predsednika Callesa torišče revolucij, pobojev ter pokoljev od zgoraj navzdol. Finančno stanje Mehike je bilo, kar se tiče državne blagajne, vedno pod ničlo. Če hoče kedo vprizarjati krvave revolucije, rabi za to

6 dobro plačano vojaštvo, orožje ter municijo. In vsega tega je bilo v Mehiki vedno dovolj. Razni mehiški predsedniki, generali in tolovajski poglavarji, ki so se pulili ter grizli na smrt za vladni prestol, so izdajali za prekucije pravo zlato. Zastonj in za nič vreden papir ne bo nikdo nosil življenja na trg za kakega trinoškega generala sumljivega izvora. Ali ne leži kot na dlani, da so se vršili najbrž vsi številni mehiški prevrati s pomočjo zlata in dragocenosti iz azteških grobnic, ali bolje izraženo: zakladnic! Tudi v to ognjeniško žrelo je segel pred nami z roparsko roko kak mehiški prekucuh in si je natrpal žepe s suhim zlatom za krvavi ples med sorojaki.«

Vsi smo pritrdili Jacku, saj tako se je gotovo tudi zgodilo, ker se nahaja otok ne daleč od mehiške obali. Vsekako smo došli prepozno in smo se morali zadovoljiti s tem, da smo poslali po fotografa, ki je posnel žalostne preostanke nekdanjega azteškega bogastva. Fotografirali smo tudi precej dobro ohranjene napise v nam neznanih slikah ter vijugah, da jih bo prečital pozneje kak vseučilišni učenjak.

Pregledali smo pred odhodom še enkrat iz-

Leopold Malni v Ljubljani iz ljubosumnosti krvav obračun. Najprej je prizadjal Šeliga Malnu tri krvave rane, nato je Malni potegnil nož in je prerezal Šeligu na vratu žilo-odvodnico. Zadeti se je zgrudil mrtev, Malni se je javil sam policiji.

Slovenska Krajina.

Črensovec. Dne 16. avgusta je bilo pri nas premovanje goveje živine. Ves program se je izvršil slovesno in lepo. Ves čas premovanja je igrala naša domača godba na pihala. Živine, posebno krav, je bilo veliko in nekatere zelo lepe. Banska uprava je v ta namen dala na razpolago nekaj nad 5000 Din. Prvo nagrado je dobil tuk. cestni nadzornik g. Cigan za svojo lepo kravo. Selekcijsko društvo je po premovanju priredilo v gostilni Bauer banket za povabljenе goste, katerega so se udeležili g. Venko in ostali banski zastopniki, kmetijski referent g. Lipovec, srezki živinozdravnik g. Sok s sinom, g. Mikuž, domači predsednik občine in še drugi. Hitro je ob sviranju godbe minil lepi večer. — Prosvetno društvo je imelo dne 12. t. m. po doglem času obč. zbor, katerega se je pa udeležilo zelo malo članov. Izvoljen je bil novi odbor in sicer za predsednika trgovec g. Žerdin Martin, ki je društvo predsedoval tudi pred razpustom. — Na Srednji Bistrici smo dobili novega mizarja Glavač Otona, ki je naš naročnik. — Ljudje dobivajo položnice za davke. Nekateri pod nobenim pogojem ne bodo mogli plačati davkov. Lansko leto si je marsikdo odtrgal od ust in je prodal nekaj žita za davek. Letos pa je bilo žita zelo malo in če kdo nima niti za sol, je jasno, da tudi davkov ne more plačati. Naši ljudje so vedno redno plačevali davke, če so le količkej mogli, letos pa pravijo, da jim naj vzamejo otroke. Nekaj se mora narediti, ali dvigniti cene živini in kmečkim pridelkom, ali se pa naj nekaj davkov odpíše. Človek, ki je gospodarsko uničen in skoraj obupan, je pripravljen na vse, tudi na najhujše. Tega bi se naj zavedati tudi tisti, v čigar rokah je usoda naših kmetov. Če je struna prenapeta, počí.

VSEM JOŽICAM IN JOŽEFOM!

Ali ste kedaj že kaj storili v čast svojemu patronu sv. Jožefu? Zdaj imate prav lepo priliko za to, ko vas prosi predstojništvo cerkve sv. Jožefa v Studencih pri Mariboru, da pomagate pri popravilu te cerkve, ki ji sicer grozi razpad. Popravila so tako nujna, da jih tudi v tem času krize ni več mogoče odlagati. Sv. Jožef naj vam povrne vse, kar boste storili za njegovo cerkev. Za vse darovalce se bodo stalno služile tudi sv. maše v tej cerkvi. Priporoča se cerkev sv. Jožefa v Studencih pri Mariboru.

Razno iz Slovenske Krajine. Pretekli teden se je pripeljalo k nam 35 izletnikov od Sv. Jurija ob južni žel. ter so si ogledali kmetijsko šolo v Rakičanu, semenogojško postajo v Beltincih ter lepo živino, čebelnjake in kmet. orodje v Nedelici pri g. Bakanu, nakar so se odpeljali v Turnišče, kjer so imeli pripravljeno kosilo. Druga ekskurzija pa je prišla dne 13. t. m. iz Jarenine in okolice, okrog 30, pod vodstvom tamk. mil. g. kanonika. Te so bolj zanimali kraji, zato so si ogledali kmet. šolo v Rakičanu, Soboto, po g. Plečnikovem načrtu zgrajeno cerkev v Bogojini in ostale kraje Prekmurja. Toda radi slabega vremena so se slednji najbrž bolj slabo počutili. Želimo, da taki izletniki še radi pridejo med nas, ker se edino na ta način lahko natančneje spoznamo!

Turnišče. Prejšnji četrtek dne 9. t. m. se je pri nas vršil glavni živinski sejem. Na sejem so prignali mnogo živine, a kupci so jo prodali za sramotno nizko ceno. Kmetje bi živino radi prodali, ker imajo radi sušnega leta le malo krme. — Isti teden se je pri nas vršilo kopunjenje petelinov, kar je še pri nas novost. — V sredo na praznik Marijinega Vnebovzetja smo imeli pri nas največje proščenje v letu. Na proščenje je prišlo tudi več romarjev, da so se poklonili nebeški Materi. Slovesno sveto mašo je opravil g. Koren. On je tudi pridigal. Ljudje so ga pozorno poslušali ter so se čudili njegovi korajži, kajti pred enim mesecem

je Bogu daroval prvo daritev, sedaj pa je že domačemu ljudstvu pridigoval. Govoril je o smrti ter o Materi božji. Njegove vznešene besede so na vernike napravile globok vtis.

Turnišče. Dne 15. avgusta, na praznik Marijinega Vnebovzetja, je naša gasilska četa pod pokroviteljstvom sreskega načelnika dr. Kratina nad vse slovesno proslavila 10letni jubilej svojega obstoja in to s sledečim sporedom: Na predvečer proslave so gasilci v spremstvu godbe odkorakali na pokopališče h grobovom pokojnih tovarišev. Tam je g. predsednik Litrop, sedanji župan, po pozdravnem govoru predal besedo g. poveljniku Gorkoš Štefanu, ki se je v globokem govoru spominjal pokojnih tovarišev gasilcev in blagopokojne botre brizgalne gospe Margite Rono, ki so vsi morali v prerani grob po večno plačilo za svoje zemeljsko delo. Ob njegovih globokih besedah se je marsikatero oko orosilo ter napolnilo s solzami zlasti oči pokojnikovih sorodnikov. Govornik je omenjal, da pokojnim ne morejo dati drugih darov, kakor sveže cvetlice in tople molitve. Po govoru so položili štirim pok. tovarišem in botri na grobove vence ter so pevci zapeli »Vigred se povrne« in »Gozdlič je že zelen«. Tudi godba je zaigrala. Na večer istega dne se je po trgu vršila bakljada, ki je v Turnišču doslej bila najbrž edina. Po bakljadi se je v »Centralni gostilnici« vršil slavnostni občni zbor. Dobro in izčrpno poročilo 10letnega dela je podal g. Gorkoš. Ob koncu govora je govornik vzkliknil kralju in domovini. Vsi navzoči so se z glasnim vzklikanjem pridružili svojemu poveljniku in s tem izrazili svojo zvestobo in vdanost kralju in domovini. Na glavni dan proslave pa je bila v jutranjih urah budnica in nato sprejem bratskih čet. Okrog 9. ure pa je prispel pokrovitelj proslave g. sreski načelnik dr. Kartin, katerega so pri cerkvi prav svečano sprejeli. V imenu gasilcev ga je pozdravil ter se mu zahvalil za obisk in naklonjenost g. predsednik in župan turniške občine g. Štefan Litrop. Z vidnim zadovoljstvom se je g. sreski načelnik za pozdrave zahvalil ter žel odobravanje za pri srčne besede. Ob desetih so bile združene gasilske čete pri slovesni službi božji, po maši pa so se vrnile pred gasilni dom in od tam na vrtno veselico, ki so jo gasilci priredili pri

ropano grobniško dvorano. Pri zadnjem ogledu je zadel zdravnik na več lukenj, ki so vodile še globokeje v notrajnost ugaslega ognjenika. Novo odkrite odprtine so nas zopet podžgale v upu: Kaj, če je pod prvo grobnico še druga in morda nedotaknjena?

Brž so me spuščali po vrvi z že prej omejneno jamsko opremo. Luknja je bila dolga, ozka kakor kak dimnik in je bilo prosto gibanje v njej precej omejeno. Z nogami in telesom sem lomil pri prodiranju peščenec, ki je torkljal po votlini navzdol pred menoj in štrbunkal v globokejšo vodo. Odkod voda na sredini žrela? Ko bi se spuščal v kapniško jamo iz apnenca, bi moral slej ali prej priti do vode. Ognjenik, peščenec in na dnu voda — te uganke niso šle v račun mojim dotedanjam izkušnjam. Glasni štrbunki v vodo so me opominjali, naj bom previden pri nadaljevanju pota, da kje ne utonem pri iskanju starih zakladov v zagonetnem podzemeljskem jezeru. Nalašč sem prožil kamenje, da sem iz njegovega štrbunkanja sklepal na bližino vodnega bazena. Navzgor sem telefoniral novo odkritje in jih prosil, naj me spuščajo prav pre-

vidno ter počasi, da ne zaidem v vodno past, iz katere bi ne bilo izhoda.

Še par metrov globokeje . . . Zabinjljal sem prosto na vrvi in z nogami sem lahko klatil neovirano okrog. Spuščal sem se v večji prostor, ki je bil napolnjen z vodo. Še meter nižje in v oči mi je buknila od dveh strani dnevna svetloba. Visel sem le na vrvi brez vsake opore za roke in noge. Sedaj sem se ozrl pod se, kam in kako globoko še moram, da bom presodil obseg in površino vode. Pogled v globočino je mene tirolskega orjaka po telesu pretresel od nožnega palca do temena. Kar sem zagledal pod seboj, me je trenutno tako iznenadilo ter prestrašilo, da sem zaklical v telefon, naj me takoj izvlečejo.

Pod menoj je mrgolelo krokodilov — velikih ter majhnih, ki so vsi odpirali na stežaj strašna žrela, ko se jim je bližala od stropa neznana prikazen. Na dnu ognjeniškega žrela, kar se tiče njegove iznadvodne površine, je bilo v izdolbini v vulkanski stožec morje, ki se je pretakalo skozi hrib od dveh strani. Zelo prostorna votlina je bila od solnca razsvetljena, da je bilo v njej svetlo kakor zunaj na prostem. A odkod grozni kro-

čni žarki. V tem slučaju gre za okostja velikanskih ter odraslih živali, ki morajo biti po sodbi strokovnjakov stara 50 tisoč let. Vsi znaki kažejo, da je poginila čreda mamutov vsled nepričakovane nesreče. Par prednjih zobov ali okljev, kakor jih imajo slon, od enega mamutbika tehtal 170 kg. Najdena okostja bodo razdelili na razne ruske muzeje.

Najboljša pridiga za mir so naslednje številke.

Mednarodni delovni urad v Ženevi je izdal novo statistiko o vojnih izgubah. Po tej statistiki je na bojnih poljih sodelovalo 70 milijonov ljudi, več

g. Balažiču. Godba je navdušeno igrala pozno v noč in hvalevredno je to, da ni bilo nobenih preprirov. Gasilski četi v Turnišču prav iskreno čestitamo k njeni posrečeni proslavi ter iz iz dna srca kličemo: Le korajžno naprej v delu za blagor bližnjega!

Lendava. Pred dvema tednoma smo na tem mestu pomotoma poročali, da je pri nastalem požaru pri g. Nemethyju bilo škode 500 do 600 Din. Resnične škode je bilo 5000 Din.

Državna meja. V sredo dne 15. avgusta je bil tu na državni meji ustreljen neki švercar, katerega imena še danes ne priobčujemo, ker to storimo šele v prihodnji številki.

Škofijski evharistični kongres.

Priprave so v polnem teku in se pričakuje od vseh strani izredno velika udeležba. Tako so nekatere precej oddaljene župnije že prijavile procesije s tisoč in več udeleženci. Iz neke župnije se je prijavilo 300 kolesarjev na okrašenih kolesih, zopet druge župnije pripravljajo skupine jezdecev. Pridejo pa naj le dobro izurjeni jezdecji na konjih, ki se ne bojijo godbe.

Preč. župnijski uradi so dobili te dni podrobna navodila v okrožnici tako glede prijave udeležencev, kakor glede posameznih skupin. Ponovno se opozarja, naj bodo prijave pravočasne, da bo mogoče urediti promet na železnici.

Posebno slikovite bodo skupine jezdecev in kolesarjev v procesiji, ki bodo tvorili začetek in zaključek procesije. Radi enotnosti naj bi imeli vsi bele srajce. Ministranti naj prinesejo seboj rdeče ministrantske obleke in zvončke. Tudi belo oblečene deklice bodo tvorile posebno skupino v procesiji v bližini Najsvetejšega.

O polnoči od 7. na 8. septembra bodo v vseh župnijskih cerkvah polnočnice. Pripravljajo se tudi slovesna razsvetljavanja Slomškovega trga in stolnice.

Knjižica »Zborna maša s petjem« je pošla, bode pa v prihodnjih dneh izšla

nova naklada, tako da bodo do nedelje lahko dobili knjižico vsi, ki jo žele. Naročila naj se pošljejo takoj. Tudi znaki so v izdelavi ter bodo razposlani pravo-

časno, tako da bodo jih vsi lahko pravočasno prejeli. Tudi te treba takoj naročiti, da ne bo kakke zakasnitve. Cena se je določila na 1 Din za znak.

Žalostno poglavje.

Ko se ob nedeljah in praznikih zbira verno ljudstvo k sv. maši, se pač najdejo med njimi tudi taki, ki gredo tje le za to, da pridejo do tega ali onega znanca, s katerim se pred cerkvijo pogovore, in vsi odidejo v gostilno. Žalostno je to dejstvo, pa vendar vredno, da se omeni. Smo se že morali privaditi tistim »velmožem«, ki so med pridigo in sv. mašo stopicali okrog cerkve. Sedaj pa moramo beležiti najžalostnejše dejstvo. Naša dekleta — sicer jih še ni veliko, pa slaba stvar se razpase — ki se imajo za »boljšo družbo«, postajajo izven in okrog cerkve! Vsakega, ki gre mimo — fanta ali dekleta — oberejo do kosti, se jim posmehujejo, ker gredo v božji hram.

Naša dekleta, prej ali slej matere in vzgojiteljice vernega in poštenega rodu, kot take središče duhovnega družinskega življenja, ki naj bi učile svoje otroke, ki komaj oblikujejo prve besede, moliti in častiti Stvarnika, zgubljujejo smisel za bistvo svojega zvišenega poslanstva.

V prejšnjih časih so matere vzgajale otroke v strogem katoliškem duhu. Še danes se to vrši, dasi so socialne razmere tako težke, da pod bremenom vsi omahujejo. Kaj bo pa v bodoče? Današnja neurejenost se bo po naravnih zakonih, ki jih ne spreminjajo kemiki in izumitelji, spet uravnala na svojstven način, za katerega nihče določno ne ve. In to mora priti kmalu! Takrat bodo današnja dekleta nositeljice vsega bla-

goslova za družino — ali morda prokletstva!

Z dvomom in bolestjo gledamo v bodočnost in se pripravljamo na njo; pa nas dirnejo žalostna dejstva: vera naših deklet gineva. Slab tisk, knjige, časopisi, uničujoča mestna kultura nagote, nesmiselno žensko gibanje pod učenim imenom »emancipacija«, ki na shodih govori o protinaravnem življenju, slaba družba, tovarne št. vse to nam je pokvarilo duševnost naših deklet. In treba bo vseh sredstev in naporov, da obvarujemo še nedolžna srca. Zdravemu človeku, ki — na deželi — ves teden dela, bodisi doma ali na polju, ni treba kulture telesa, temveč kulture duha! Onim dekletom, ki stoje zunaj cerkve, je pred kratkim neki pridigar zaklical: »Zunaj stojijo tatovi, goljufi in nečistniki!«

L. C.

*

Gornja Sv. Kungota. Dne 26. avgusta priredi tuk. katoliško prosvetno društvo veličastno zgodovinsko igro »Junaška deklica« (Ivana d'Ark) v petih dejanjih z živo sliko. Priserčno vabljeni od blizu in daleč!

Hoče pri Mariboru. Vsem ljubiteljem slovenske pesmi se obeta v nedeljo dne 26. avgusta izreden užitek. Na dvorišču dekanijskega dvorca se bo vršil namreč ob treh popoldne pevski koncert bogate vsebine. Nastopili bodo kar trije pevski zbori in sicer iz Cirkove, Št. Janža in Hoč. Večina pesmi odpojejo vsak zase, nekaj pa skupno. Vsi iz bližnje in daljne okolice se opozarjajo, da tega dogodka nikakor ne prezrejo. Po koncertu bo vrtna veselica. V slučaju, da bi v nedeljo popoldne deževalo, se koncert preloži na naslednjo nedeljo dne 2. septembra. Naj živi slovenska pesem!

Sv. Trojica v Slov. goricah. V nedeljo dne 26. avgusta priredi mladeniška Marijina družba ob treh popoldne v samostanski dvorani lepo in zelo poučno igro »Na dan sodbe«. Pri-

nego polovica od teh je bilo mrtvih, ujetih ali ranjenih. Zdravih ali prilično zdravih se je vrnilo takoj po vojni 34 milijonov domov in žal so se pri velikem odstotku teh šele pozneje pokazale posledice prebitega trpljenja. Na frontah je bilo ubitih 10 milijonov ljudi, vsak sedmi možki je plačal neposredno svetovno vojno s svojim življenjem — skoraj vsaki deseti se je vrnil domov pohabljen, slep, brez kakšnega uda. Ranjenih je bilo še 14 milijonov ljudi, a brez tako groznih posledic. 6 milijonov ljudi je bilo ujetih ali so izginili. Med izginulimi je šteti gotovo še kakšna 2 milijona med mrtve,

kodili in to prav majhni ter veliki, na samotnem otoku, mi je še bila uganka, ko so me vlekli navzgor.

Srečanje s krokodili ni začudilo tovarišev, saj jim jesaj jim je bila kot Amerikancem ta ostu zen nekaj bolj vsakdanjega. Naglo so si razložili zagonetko: Zakaj mešanica velikih ter majhnih?

Krokodile ali aligatorje imenujejo v Mehiki kajmane. Po tamošnjih rekah je te grdobe vse polno. Kajman je kakor afriški ali indijski krokodil presneto nevaren človeku in živalim. Radi tega jih Mehikanci preganjajo, kolikor morejo, da bi vsaj zaježili njih razmnožilno silo. Žival se pa že po prirojenem nagonu skuša očuvati pred iztrebljenjem in radi tega si poišče za izrejo naraščaja samotne in povsem mirne prostore. In med mehikanska zatočišča krokodilskih mladičev spada tudi ta vulkanski otok, ki ni daleč od mehikanske obali in kajmani lahko nemoteno preplavajo razdaljo. Družba starih in mladih v skupni votlini znači, da so prišle odrasle samice obiskat svoja gnezdišča in bodo odpeljale lepega dne naraščaj z otoka proti izlivom mehikanskih rek.

Jack Stackleton, ki je veliko potoval ob severnoameriškem veletoku Mississippi, v katerem je polno krokodilov, in po Braziliji in ob tamošnji največji reki Amaconas, je dodal zgorajnemu pojasnilu še naslednje:

Otok Marajo leži ob izlivu reke Amaconas v morje. Otok tvori planjavo, ki obsega 10.000 kv. km in je last veleposestnikov in živinorejcev iz Brazilije. Na otok Marajo gonijo radi izborne paše številne goveje črede.

Otok Marajo tvori posebnost, ker je tamkaj krokodilov, kakor menda nikjer drugje na svetu. Golazen ni nevarna v suhi dobi, katero prepi, pač pa v deževnem času, ko se spremenijo vse nižave na otoku v eno samo jezero in se umakne živina na višje ležeča mesta. Po narašlih potokih ter lužah se zaženejo krokodili za govedo, katero napadajo in si izbirajo predvsem mlade živali. Posebno jim gredo v slast kravji vimeni. Neprestano gladni krokodili uničijo na leto na tisoče goveje živine in je škoda zelo občutna. V deževnem času so pastirji napram krokodilom brez moči. Žival je tedaj živahna in se kreta po vodovju z izredno naglico. Maščevanje

jatelji poštenega razvedrila pridite, ne bo vam žal! — Odbor.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Naš cerkveni pevski zbor priredi v nedeljo dne 26. avgusta znano lepo igro s petjem »Revček Andrejček«. Pevski zbor zapoje nekaj novih pesmi. Vabimo sosedo in domačino k tej lepi prireditvi. Začetek ob treh popoldne.

Središče ob Dravi. Katoliška akcija je priredila pretečeno nedeljo dne 12. avgusta krasno uspelo dekliško zborovanje. Udeležila so se dekleta vseh župnij velikonedeljske dekanije. Predpoldne se je vršila slovesna služba božja, ki jo je daroval g. stolni dekan Cukala iz Maribora, kateri je imel tudi pridigo. Navzočih je bilo 9 duhovnikov. Popoldne se je zborovanje nadaljevalo v Društvenem domu, kjer je bila prirejena verska akademija, vršili so se pozdravi zastopnic, govori, ki so segli vsem do srca. Sleherna izmed deklet je ponesla domov lepe spomine, nove načrte in smernice za življenje.

Sv. Križ pri Rogiški Slatini. Rogaška dekanija je v nedeljo dne 12. t. m. priredila veličastno manifestacijo. Lansko leto se je zavezala, da postavi na Donački gori jubilejni spomenik. Letos v početku avgusta se je pričela ta misel uresničevati. Delo napreduje in dne 12. t. m. je že bila blagoslovitev temeljnega kamna združena s štafetnim tekom od Sv. Križa na vrh Donačke gore. Pri štafeti je sodelovalo okoli 100 fantov rogaške dekanije in pokazalo svojo discipliniranost in točnost. Štafeta se je pričela pri nadžupnijski cerkvi Sv. Križa točno ob osmih. Prvi tekač je dobil puščico z nabiralnimi polami in ta puščica je romala iz roke v roko, od fanta do fanta skozi Rogatec, nato po pobočju gore in bila že v 50 minutah na vrhu pred temeljnim kamnom. Gotovo je to zelo hitro, če pomislimo, da meri celotna proga nad 15 km, od tega pa je okoli 5 km strmega hriba. Obenem je to edinstvena štafeta te vrste in je zanjo vladalo veliko zanimanje. Po končani štafeti je č. g. Sunčič L., provizor od Sv. Križa, glavni vodja vsega dela za spomenik, blagoslovil temeljni kamen ter se v lepem nagovoru fantom zahvalil za požrtvovalnost in jih navdušil za nadaljno delo. Vostner Polde pa je prinesel in prečital pozdrave KA iz Maribora. Fantje tekači so se

nato udeležili sv. maše pri Sv. Donatu, nakar so dobili okrepčilo. Gotovo je bila ta manifestacija velik korak v napredku graditve spomenika in je v vseh, ki so tek ter slovesnosti organizovali, povečala dobro voljo ter veselje do pomoči. Fantje tekači so si okrepili veselje do kulukanja za spomenik in upamo, da ga ne bodo izgubili. Dal Bog, da bi spomenik kmalu zagledali!

Sv. Križ — Donačka gora. Dan 12. avgusta bo za rogaško dekanijo zgodovinski dan za dolgo dolgo bodočnost. Ta dan se je blagoslovil temeljni kamen na Donački gori za spomenik Kristusu Kralju ali 1900letni jubilejni spomenik Kristusovega trpljenja in vstajenja. Na mestu, kjer je baje stal v keltski dobi poganski tempelj boginje Herte in potem v rimski dobi spet tempelj boga Mitre, je stala cerkva sv. Donata, katero je pa ravno pred 200 leti strela porušila, razkopavajo vrli fantje pod nadzorstvom č. g. Sunčiča stare ruševine in pripravljajo temelj novi zgradbi. Med mnogimi vogelnimi kamni, dobro ohranjenimi ploščami od tlaka pred 200 leti stoječe cerkve so izbrali največji vogelnik za temelj namešanemu spomeniku. Poldrugi teden so že delali fantje kot kulukarji z vsem veseljem in navdušenjem, da jih je bilo kar veselje gledati in končno so se še odločili, da hočejo po štafetnem teku prinesiti puščico z imeni vseh darovalcev in nabiralcev od cerkve Sv. Križa, odkoder se je tudi ta misel, postaviti križ na Donački gori, porodila, pa tja gor po strmini gore do temeljnega kamna. V teku komaj eno leto je od tega, kar se je porodila misel, postaviti jubilejni spomenik. V teku tega leta je prav razveseljav zaključek. Vse župnije v dekaniji tekmujejo, katera bo več spravila skupaj v nabiralni sklad. Če pomislimo, da zbirajo pri svoji revščini po 50 par od osebe do osebe, kar je opaziti predvsem v župniji Sv. Roka od Sotli, mora človeka res do srca ganiti. Je to res dar uboge vdove, iz ljubezni do Zveličarja in iz razumevanja velpomembnosti tega spomenika darujejo tudi zadnje paro. Prebivalstvo rogaške dekanije je zelo revno in je zgraditev krasnega spomenika združena z velikimi stroški, najbolj glede materiala, ker ni nobenega dovosa in

do morali vse nositi v pol ure visoko strmino, zato se obračamo do vseh, ki imajo količkaj razumevanja in pravega verskega čuta, da po svoji moči sodelujejo pri nabiralni akciji. Posebno vrli fantje in dekleta, vi se potrudite in nabirajte za spomenik! Mnogi ste že gotovo videli načrt v 6. številki »Našega doma«, ali pa že mogoče nekateri poznate knjižico »Ob solnčnem vzhodu«, katero je napisal pesnik in pisatelj Silvin Sardenko ter jo posvetil gradnji spomenika. Pišite po te knjižice, naročite jih po več deset komadov in jih razpečajte po svojih župnijah, in že samo s tem boste storili veliko. Naročate lahko pri č. g. Sunčiču, župnem upravitelju Sv. Križa pri Rogiški Slatini, ali pri Cirilovi tiskarni v Mariboru, dobite pa jih tudi pri vseh drugih kat. knjigarnah. Ena knjižica stane samo 5 Din. Fantje in dekleta, izkažite se in sprejmite razpečavanje teh knjižic. Tudi dopisne karte z načrtom spomenika so izšle in se dobijo na zgoraj navedenih naslovih, stanejo po 1 Din. Kar boste storili, boste storili v čast božjo, v slavo in zahvalo svojemu Odrešeniku, pa tudi sebi in domovini slovenski v ponos. Spomenik bo viden daleč naokrog, po celih Slovenskih goricah tja do mačarske meje, bo viden tja preko Maribora, Pohorja, Pece, Urške gore do bratov Korošcev, tja preko Save in daleč dol po Hrvaškem. Vsak, ki bo količkaj storil v svrhu postavitve tega spomenika, bo lahko potem s svetim zadovoljstvom se oziral nanj. Večji sklad se bo nabral, tem veličastnejši in lepši bo spomenik!

Videm ob Savi. Katoliško slovensko prosvetno društvo v Vidmu ob Savi priredi v nedeljo dne 26. avgusta ob 20. uri zvečer na prostem pred cerkvijo igro »Slehernik«. Veličasten srednjeveški misterij bode proizvajalo nad 50 oseb. Zlasti pri glavnih vlogah sodelujejo najboljši moči. Vi vsi, ki še vas ni okužil strupen dihanje modernega življenja, ki še imate smisel za vse to, kar je lepo in dobro, iskreno pozdravljeni ta dan v prijaznem Vidmu ob Savi! Prometna sredstva so na razpolago. Predprodaja vstopnic se vrši v trgovini Vahčić.

Sv. Francišek v Savinjski dolini. Prihodnjo nedeljo dne 26. avgusta priredi gornjegrajsko pevsko okrožje svoj okrožni pevski koncert. Nastopi šest pevskih zborov, najprvo posame-

nad krokodili doseže vrhunec, ko nastopi suha doba in pribežijo poprej tolikanj trabežljive zveri v zadnje luže, se zarijejo v blato in so kakor bi bile na pol mrtve. Tedaj planejo nad nje pastirji s težkimi železnimi drogi. Začne se pobje teh škodljivcev v množinah. Kjerkoli naletijo na v blatu dremajočega krokodila, mu razbijejo lobanjo. Tej moriji prisostvujejo navadno lastniki čred. Računajo, da pokončajo pastirji vsako suho dobo najmanj 6000 odraslih krokodilov. Pobita krokodilska trupla bi razširjala strahovit smrad po otoku, a to nevarnost preženejo jastrebi mrharji, ki priletijo v celih jatah in obhajajo glasne gostije pri krokodiljem mesu.

Kljub temu uspehi pokolja med krokodili niso bogznaj kako veliki. Toliko živali le ubeži, se skrije, preživotari za nje nevarni čas in začne v deževju svoje uničevalno delo med govedo.

Treba še pomisliti, da se krokodili naglo množijo. Začetkom suhega časa zleže samica po 260 jajc, jih skrije kam pod listje in prepusti valenje solnčnim žarkom.

Tudi jajca uničujejo pastirji in se prirejajo na otoku cele ekspedicije, ki stikajo za krokodil-

lovimi gnezdišči. Krokodilovo gnezdo je lahko izslediti. Pred izvalitvijo dela krokodilček v jajcu tak ropot, da ga je daleč čuti. To trkanje opozarja zatiralce, kje so skrita jajca tolikanj škodljivega in nevarnega bodočega požeruha. Celoto se dogaja, da v vroči dobi stari krokodili radi pomanjkanja prehrane lazijo za tistimi jajci in jih požrejo v skrajni sili zelo mnogo.

Vsa razna uničevalna sredstva so nezadostna, da bi krokodiljo nevarnost zajezila, kaj še le povsem odstranila!

Po ugotovitvi dejanskega stanu so se spustili moji tovariši po drugih luknjah po vrveh v krokodilovo jamo in so se prepričali na svoje preizkušene oči, da so bile njih domneve pravilne. Lepega dne so bo pognalo celo ogromno gnezdo v morje in plavalo proti obali Mehike, da se porazdeli na posamezne reke in ojači z mladiči že itak neznosno kajmansko šibo božjo.

Dalje sledi.

Širite „Slov. gospodarja“!

tako da bi znašalo število ubitih okrog 12 milijonov. Vojna je trajala skupaj 1550 dni, torej je bilo vsak dan 7742 mrtvih. Vsako uro je na frontah umrlo 323 ljudi, dnevno je bilo ranjenih 13.095 ali 545 na uro. Bivši ameriški predsednik Hoover je gospodarsko škodo cenil na 400 milijard dolarjev.

Vsi brušeni dijamanti iz celega sveta bi imeli prostor v zaboju, ki bi bil dolg 2.44 m, širok 1.83 m in visok 91 cm.

Na eno tono pride 10.000 slankov.

Največ potresov je ob ščipu.

zno, nato pa skupno v Šetejevem kozolcu v Radmirju. Vsi ljubitelji petja ste prav iskreno vabljeni!

Navodila za polovično vožnjo v Maribor.

Polovična vožnja velja od 4. do 12. septembra, vsakdo pa mora biti dne 8. septembra v Mariboru, pripelje se lahko z vsakim vlakom od 4. do 8. septembra in odpelje se lahko z vsakim vlakom od 8. do 12. septembra. Pazite na sledeča navodila:

1. Na domači postaji kupi celo karto za Maribor. Poleg te karte mora istočasno kupiti legitimacijo za 5 Din, ker gre na proslavo »Maribora«. (Nekateri so naročali te legitimacije pri Pripravljalnem odboru. Tem in vsem javimo, da so sedaj novi predpisi in sicer železnica sama prodaja legitimacije po 5 D. Mi jih zato ne moremo nikomur poslati, bomo le posredovali, da jih bodo postale imele zadostno število na razpolago.) Legitimacijo mora postaja žigosati.

2. Na to legitimacijo, ki jo je kupil za 5 Din, se podpiše.

3. V Mariboru ne sme niti legitimacije niti vozne karte oddati, ker se z njo zastopj domov pelje.

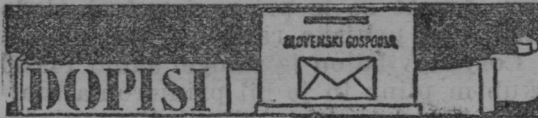
4. V Mariboru si mora na to železniško legitimacijo oskrbeti potrdilo, da se je udeležil prireditve »Maribora«. To potrdilo se bo proti plačilu 2 Din dajalo: Med tednom v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila, Koroška cesta 5 ter Aleksandrova cesta 6, Na dan 8. sept. pa: od 12. do 2. ure popoldne ob lepem vremenu kar na Slomškovem trgu, ob slabem vremenu v obeh prodajalnah Tiskarne sv. Cirila Koroška cesta 5 ter Aleksandrova cesta 6. Od 2. ure dalje do odhoda zadnjih vlakov: za glavni kolodvor v pisarni »Putnik«, za koroški kolodvor pri gostilni »Koroški kolodvor«.

5. To železniško legitimacijo mora dati vsak tudi v Mariboru žigosati od železnice, preden se pelje nazaj. Železniška uprava nam je obljubila, da bo šla v tem oziru na roko.

Ker so ti predpisi novi in manj znani, zato prosimo čč. gg. duhovnike, da jih ljudem točno razjasnijo. Pošljite nam kolikor mogoče točne prijave. Seveda se sme voziti tudi tak, ki se ni prijavil, toda zaradi reda, da lahko naročimo dovolj železniških voz in organiziramo železniški promet pravočasno, pošljite kar možno točno prijavo! Tudi iz onih krajev, kjer se polovična vožnja ne izplača.

»Maribor.«

*

Sv. Lenart v Slov. goricah. Vsak dan čitamo o požarih, ki na vseh koncih in krajih uničujejo imovino kmeškega ljudstva. In mi gospodarji smo žal zelo slabo poučeni, kako si naj pravilno uredimo naša zavarovanja, da bomo v slučaju požara dobili primerno odškodnino. Hvaležni smo naši domači in slovenski zavarovalnici »Vzajemni«, da nam je priredila v nedeljo dne 12. avgusta gospodarsko predavanje o zavarovalni stroki, kako si naj pravilno uredimo naša zavarovanja in kako nam je postopati v slučaju, če nam požar uniči imetje. Predaval nam je naš stari manec Franjo Žebot, glavni zastopnik iz Maribora. Govoril nam je tako prepričevalno in domače, da smo bili s predavanjem zelo zadovoljni. Pri nas je že večina gospodarstev zavarovanih pri »Vzajemni zavarovalnici«, katero zastopa tu Franček Kramberger iz Zg. Konjavev. — Slična poljudna gospodarska predavanja bi priporočali tudi po drugih naših župnijah.

Šetarova pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. V nedeljo dne 12. avgusta, zjutraj med 5. in 6. uro, je izbruhnil požar v gospodarskem poslopu posestnika Krambergerja v Šetarovi. Dasiravno je požarna bramba od Sv. Lenarta bila takoj na licu mesta in teče Pesnica mimo Krambergerjeve domačije, vendar ni bilo mogoče oteti poslopja in premoženja. Ko so ljudje šli k rani maši, so ognjeni zublji objeli poslopja. Škoda znaša več deset tisoč dinarjev, a zavarovano je imel nesrečni pogorelec za nizko svoto. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Zgorela je tudi vsa krma in slama ter mnogo drugih premoženj.

Negova. Naša občina pod spretnim vodstvom g. župana Kaučiča gradi novo cestno zvezo iz Ivajnc od banovinske ceste proti Negovi,

odkoder bi potem nadaljevali cesto proti Sv. Benediktu. Uprava graščine Negova je dala na razpolago ves kamen, ki ga bomo rabili za cesto. Denarna sredstva daje deloma občina, a nekaj dobimo iz banovinskega fonda. Naša cesta bo velikega gospodarskega pomena za naše kraje. — V nedeljo dne 12. avgusta, je »Vzajemna zavarovalnica«, naš domači sloj. zavod, priredila gospodarsko predavanje, iz katerega smo posneli, kako si moramo urediti svoja zavarovanja. Obiskala sta nas ravatelj Al. Mihelčič iz Celja in glavni zastopnik Franjo Žebot iz Maribora. Takih predavanj bi si večkrat želeli!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Mesto venca na grob pok. ministra Antona Sušnika sta darovala g. Jernej in Ana Korošak pri Kapeli 200 Din za mariborsko Dijaško kuhinjo. Vrli ma dobrotnikoma Bog povrni ta plemeniti dar!

Gornja Sv. Kungota. Javna zahvala! Tuk. cerkveno oskrbnitvo se tem potom javno iskreno zahvaljuje blagemu g. M. Trinkausu, slikarju, ki je velikodušno brezplačno preslikal župnišče in prenovil dve sobi in hodnik prvostno. Gospodar ga mora vsakomur najtopleje priporočati kot strokovnjaka. Bog plačaj!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Gasilska četa Žihlava priredi v nedeljo dne 26. t. m., ob treh popoldne, pri g. Matiju Domajniku veliko tombolo. Ker je ta tombola prva naše čete, se je ista

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabem želodcu, leni prebavi, črevesnem zaganjenju, napihnjenosti, motnjah presnavljanju, oprišču, srbečici, osvobodil naravna »Franz Josefova« voda telo vseh nabranih strupov gnjlobe. Že stari mojstri vede o zdravnih sredstvih so priznali, da se »Franz Josefova« voda obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

potrudila, da razpolaga z lepimi dobitki. Vsi prijatelji gasilstva in sodrujniki koristnega društva od blizu in daleč najlepše vabljeni! Na svidenje! — Odbor.

Središče ob Dravi. V Obrežu je bila dne 15. t. m. blagoslovitev novega križa, katerega je dal postaviti na svojem posestvu g. Ivan Šalamun. Križ je bil sicer postavljen že poprej, toda sedaj je nov, ker je prejšnji bil trhel. Tri kapelice imamo v Obrežu.

Konjice. (Izjalovljena ekspedicija.) Dasiravno je naš kraj izredno lep po svoji naravni legi, obdan s prekrasnimi umotvori božjega stvarstva ter nadvse bogat na znamenitih in edinstvenih zgodovinskih dogodkih, ki segajo noter od leta 1146 (ustanovitev župnije) in do današnjih dni, je vendarle malokomu znano, koliko so naši predniki pretrpeli pred groznim sovražnikom zmajem, bivajočim v globeli Konjiške gore. Pa naj bo temu dejstvu resnica za podlago, ali le ljudska izmišljotina, bi se vendarle dalo napisati o tem poglavju debele knjige, posebno ako bi človek hotel priti do dna ustnemu izročilu, s katerim si kratkočasijo zimske dneve po naših domovih. Da bi se komično vendarle dognalo, odkod da izvira te gorostasne pripovedke, in ako je sploh v starih časih bivala ta zver s 7 glavami in 14 repi v gori, si je naš trg po zaslugi človekoljubnih in za tržane tolikanj zaslužnih in znanih mož približno pred 3 leti ustanovil požrtvovalno družbo par pogumnih oseb z nalogo, da hoče na vsak način preiskati vsa brezna, jame in močvirja v območju Konjiške gore, da doženejo, koliko je na vsej stvari. Razume se, da je ta korak z napeto pozornostjo zasledovala vsa župnija, nekateri so šli celo dejansko na pomoč tej preiskovalni in naskakovalni ekspediciji. Seveda je bila vsa stvar izredno težavna ter je zahtevala mnogo osebnega truda, potov in tudi pisanja, kajti pogumna četa junakov je obveščala sproti svoje uspehe nestrpnostno čakajočim tržanom. Njihov glavni vodja, eden najpogumnejših v boju z zmajem, ki je trdno zaupal, da v najkasneje 8 dneh izgine zmaj, oziroma njegovi ostanki, iz Konjiške gore, ter se že veselil na zahvalo in priznanje vsega okraja, je moral na žalost uvideti, da je storil vendarle poglavitno in za vse raziskovanje usodno napako s tem, da se ni on in ne ostali tovariši založil z zadostno prehrano. In tako je na žalost vseh tržanov in okoličanov pred kratkim resigniral na svoj položaj kot vodja ekspedicije, navajajoč dejstvo, da je zmanjkalo kruha, ter se podal drugam za svojim poklicnim poslom. Konjičani so za eno zgodovinsko senzacijo bogatejši, čakajoči novega junaka, ki bi se lotil tega nevarnega zasledovanja.

Šmartno pri Šaleku. V zadnji številki »Slov. gospodarja« beri pod isto notico: Domači g. kaplan je vernikom pojasnil pomen slavnosti, nato je sledila deklamacija šolarke, pozdrav in čestitka g. župana, pevci pa so zapeli slavnosti primerno pesem.

Šmarje pri Jelšah. Po zelo deževnih in hladnih dneh prve polovice avgusta nas je zopet začelo ljubo sonce lepo ogrevati ter nam čričke buditi in grozde zorit. Romarji Matere božje na jezeru in Sv. Roka so v velikih trumah prihajali in s pomočjo dveh gg. misijonarjev ter domačih in sosednih dušnih pastirjev svojo pobožnost opravili, se lepim kapelam in prekrasni romarski cerkvi načudili, se veličastnega razgleda na 53 cerkev in na različne gorske velikane in lepo obdelana polja navžili, pa se od nas poslovili s trdnim sklepom, da še zopet pridejo prvo nedeljo po Marijinem rojstvu ali vsaj prihodnje poletje,

— Njega pa, ki se je ljubih obiskovalcev Sv. Roka vsako leto iskreno veselil, jih z ubranim trnjančenjem tako lepo pozdravljaj, njega, ki je z otroškim veseljem poslušal čričkovo pesem in po njej sodil kakovost novega mošta, Jožefa Novak, starega mežnarja Sv. Roka, je po mučni bolezní nebeška Kraljica v jutro svojega smrtnega dne poklicala k sebi. Mnogi so ga oba praznika prihajale kropit in njegovo dušo božjemu usmiljenju priporočati. Zvonovi pa so zdaj z veselím glasom slavili Marijo in sv. Roka, zdaj zopet milo tožili, da so zgubili svojega pravega prijatelja, ki je znal z njimi tako lepo ravnati. V petek po sv. Roku smo ga v izredno velikem sprevedu popremili na zadnji poti v cerkev in hladni grob. Oktet odličnega pevskega zbora »Maribor« mu je pod vodstvom svojega pevovodje stolnega kapelnika Gašpariča prelepo slovo zapel na domu, v cerkvi in ob odprtem grobu. Rojak monsij. profesor Vreže iz Maribora pa, ki je v spremstvu treh gospodov opravil pogrebne obrede, se je v ganljivi besedi spominjal njegovih vrlin ter še posebe omenjal, da je pač nešteto krat svoje sofarane obiskal, vse gospodarje in gospodinje obširne župnije dobro poznal in se le veselil, če je mogel vsakemu kaj lepega povedati in ga duhovniku tik pred sv. mašo v spomin in molitev priporočiti. Zapustil nas je blagi mož in se podal za svojo pred leti umrlo ženo Antonijo in za svojim bratom, kapucinskim patrom Metodom. Težko pa ga bodo pogrešali trije v njegovem duhu utrjeni sinovi, pa tudi vsi župljani, kakor tudi romarji in drugi obiskovalci Sv. Roka, katerim je tako rad razkazoval kapele in cerkev in tolmačil razgled. Zepa, le krščanski časopisi in spisi so bili pri tebi doma. Prvo mesto med vsemi pa je že od nekdaj zavzemal »Slovenski gospodar«, katerega si vselej komaj dočakal in od konca do kraja slastno prebral. Zato se te pa tudi ta izraziti kmetski prijatelj tako obširno spominja, ko si se ločil od nas in podal na večno plačilo.

Kostrivnica. Novic imamo dosti, samo oglašamo se bolj poredko, ker smo preveč zaposleni pri delu na polju, povrh nas še pa vedno vreme moti, da se moramo mučiti od zore do mraka, če hočemo pošteno živeti. Pridno se udeležujemo svetoletnih procesij, ki jih prireja gospod župnik k podružničnim cerkvam, da si pridobivamo svetoletnih odpustkov. Pripravljamo se tudi na evharistični kongres v Mariboru, katerega se bomo polnoštevilno udeležili. Naša gasilna četa pridno deluje. Letos si je uredila lepo dvorano za predstave in sestanke. Sedaj pa pridno nabirajo za nabavo motorne brizgalne, zato trkajo na dobra srca dobrotnikov za prispevke. Pred kratkim je stopila pred poročni oltar zvesta Marijina družbenka in dolgoletna cerkvena pevka ter marljiva igralka našega domačega odra Strašek Anika iz Spodnjega Gabernika z uglednim mladeničem Naraks Francem, posestnikom žalske župnije v Savinjski dolini. Ob priliki slovesne poroke, ki je bila dokaj ganljiva, ker se je izvršila prva v naši župnijski cerkvi po novem cerkvenem obredniku, je ženin podaril naši gasilski četi 500 dinarjev za nabavo motorne brizgalne. Želimo paru veliko božjega blagoslova v zakonskem življenju!

Loka pri Zidanem mostu. Le redko se kdo oglasi iz naše lepe loške doline. Loko po pravici prištevamo med prometne kraje, saj leži ob železnici. Tudi mnogo izletnikov, ki pohitijo na Lisco, se oglasi mimogrede pri nas, a kljub temu poteka življenje mirno in tiho. Temu življenju odgovarjajoče, sta šla mimo nas dva jubileja, ne da bi širša javnost vedela za njiju. Naš g. župnik, duhovni svetovalec

Miha Šket je obhajal 30letnico, odkar pase zveste loške ovčice, in 40letnico mašništva, ki jo je obhajal s svojimi kolegi, zbranimi v Šmartnem ob Paki. Vsak dober naš faran se ga je ob teh dneh hvaležno spominjal v molitvi in prosil Vsemogočnega, naj mu stotero povrne za ves trud in delovanje s prošnjo, naj ga še dolgo let ohrani med svojimi ovčicami!

Iz zagrebške torbe. Vse brca! Nogomet, tek in skok . . . Kdo ve, kaj vse ima v svojem programu šport . . . Pa niso imeli Zagrebčani v teh stvarih dobre sreče. Kar sram jih je bilo. Da so jih ljubljanski nabrisali . . . Ej, kaj si pa vendar mislite! Zagrebčane pa ljubljanske srjace! Pa kaj se hoče. Taka je bila ugotovitev sodnikov . . . pa tega je že nekaj tednov. Kar vedno in vedno so se domislili in ugibali, kako je bilo kaj takega mogoče. No, pa so se potolažili s tem: vsak kmet pozna najbolje svoj zevnik. Ljubljanci pa svoje igrišče. Tudi na Dunaju so doživeli letos grd poraz. Pa nič zato. Sedaj zvemo, da so odnesle evropsko prvenstvo zagrebške hazenašice in to je tisto, kar je še več: v Londonu. Lahko se bodo sedaj pomirili . . . Te dni se pa vrše v Zagrebu balkanske igre. Iz vseh balkanskih držav so prišli sem številni tekači in skakalci in športaši . . . Samo da je občinstvo že precej naveličano vsega tega, tako da gledalcev kar ni v tistih množicah, kot bi jih hoteli tekmovalci. — Bata bo postavil nebotičnik. Za dve nadstropji bo višji od ljubljanskega. Pa so se veselili v Zagrebu: bomo zopet dela dobili. Pa jih je ta Bata kar grdo ukanil. Pravijo, da bo kar gori na Češkem napravil železno hišo, pa jo bo pripeljal v Zagreb, seveda ne kar cele v valjarjih, marveč razstavljeno, in tu jo bodo samo zložili, malo pofrajhali, pa bo dobra za čelje in za ljudi. Za golazni bo pa nemara preveč trda. — V Mariboru se nekaj hvajajo z mariborskimi dnevi, Zagrebčani pa že napovedujejo jesenski velesojem, ki pravijo, da bo »nekaj lepega«. Saj tako je vedno rečeno. No, nekaj bo kar gotovo lepega, in upamo da tudi dovolj, da se bo splačalo pogledati. Prav tiste dni namerava prirediti društvo »Varstvo« iz Ljubljane romanje v Rajhenburg in v Zagreb. Saj bi se to romanje imelo vršiti že sedaj, pa bo še bolj umestno pozneje o mali maši, dne 8. in 9. septembra, ko bodo romarji lahko ogledali tudi zagrebški velesojem.

Romarški vlak iz Savinjske doline k Mariji Bistrici

vozi prihodnji pondeljek dne 27. avgusta po sledečem redu: Ob 6. uri zjutraj gre iz Velenja; vstavi se na vseh postajah in pride v Celje 7.15. Iz Celja vozi točno ob 8. uri, se ustavi na vseh postajah do Šmarja pri Jelšah. Iz Grobelnega gre ob 8.20 in pride v Šmarje 8.45. V Šmarju se vstavi za 2 in pol ure, da si lahko romarji ogledajo krasno Marijino cerkev ter cerkev Sv. Roka, kjer bo za romarje sv. maša in kratka pridiga. Ob 11.30 gremo iz Šmarja naprej in pridemo v Zlatar-Bistrico ob 2.10 popoldne.

Nazaj iz Marije Bistrice se vrnemo v torek dne 28. avgusta ob 10.30 in pridemo ob 12.20 v Rogaško Slatino, kjer se spet ustavimo za 2 in pol ure, da si ogledamo Slatino in krasno cerkev sv. Križa. Ob 3 se peljemo naprej in pridemo na Grobelno ob 4, v Celje pa ob 4.30. Iz Celja gre potem vlak naprej in pride ob 6. uri zvečer v Velenje. Samo ob sebi se razume, da se tudi nazaj grede vstavi vlak na vseh postajah od Šmarja do Velenja.

Natančni program vsega, kar se bo godilo na božji poti pri Mariji Bistrici, se bo romarjem naznanil na posebnih listih v vlaku. Romarjem v veselje bodi povedano, da se romanja udeleži do 15 duhovnikov, med njimi trije, ki bodo v Mariji Bistrici romarjem pridigali. Ne pozabite na vozne listke, žigosane s pečatom kapucinskega samostana v Celju, kakor je to odobrila direkcija državnih železnic v Ljubljani. Če imate »Zborna mašo s petjem«, namenjeno za evharistični kongres v Mariboru, vzemite jo seboj zaradi krasnih pesmi, ki so v njej in katere bomo skupno popevali.

Belgijski balon pristal v Prekmurju.

Priprave na polet v stratosfero.

Citateljem našega lista je v živem spominu drugi dvig z balonom v izredne zračne višine, ki je uspel pred dvema letoma dne 18. avgusta 1932 belgijskemu vseučiliščnemu profesorju Piccardu. Takrat je spremljal Piccarda mladi belgijski znanstvenik Maks Cosyns. Balon je tedaj dosegel višino 16 tisoč 500 m in je srečno pristal pri Peschiari v Italiji.

Cosyns, ki je star komaj 28 let, se je pričel pred enim letom pripravljati, da bi vodil sam polet v stratosfero. Dvig v višine je bil dvakrat preprečen. Enkrat je neznanec narezal vrvi, za katere je bila pritrjena gondola k balonu, drugič se je pri preiskunjski glade zračnega pritiska razletela gondola.

Cosynsov balon je zmogel samo 14.000 kub m plina in je bil primeroma majhen. Gondola je iz aluminijeve pločevine in tehta 250 kg.

V gondoli so merilni aparati, sestavljeni po najnovejših znanstvenih doseganjih ter opremljeni tako, da jih je mogoče z enim samim pritiskom na gumb odločiti od gondole in s posebnimi padali spustiti na zemljo, tako da bi ostali očuvani tudi tedaj, če bi se pripetila kakaka nesreča.

V gondoli je razen tega še 15 najpopolnejših padal, ki se dajo uporabiti še pri 8000 m višine. Padala se odpro v poldrugi sekundi ter so vsestransko preskušena. Za opazovanja ima osem oknic z debelim steklom, ki pa se dajo še s posebnimi kovinastimi zapahi zapreti. Kisika je vzel Cosyns s seboj za tridnevno bivanje v višavah, čeprav je računal, da bo ostal v zraku le 14 ur. S svojimi znanstvenimi sotrudniki se je dogovoril, da bo z višine 6000 m dal vsake pol ure brezlična poročila o svojih znanstvenih opazovanjih in o zdravstvenem položaju obeh raziskovalcev.

Dvig v višine in pristanek.

Cosyns se je spustil v stratosfero 18. avgusta ob 6.19 zjutraj blizu mesta Namur v Belgiji. Spremljal ga je Nere v. Elst. Kmalu po dvižu je zagrabil veter balon in ga je gnal z brzino 40 km na uro proti vzhodu. Ob 15. uri je bil balon nad Avstrijo in ob pol sedmih zvečer je priplul nad Gradec in ga je gnal veter s hitrostjo 80 km proti naši meji. Ob pol osmih zvečer so zagledali balon kmetje nad prekmursko vasjo Ženovlje pri Petrovcih. Kmetje so prihli-

teli od vseh strani, so prižgali luči in dajali znamenja balonu, ki je še bil zelo visoko, a se je začel naglo spuščati.

Iz gondole balona so se prikazale proti zemlji vrvi, za katere so zagrabilili naši kmetje, potegnili in je pristal balon brez vsake nezgode. Oba letalca sta izstopila nepoškodovana in sta se čudila, kako jima je bil omogočen pristonek s pomočjo priprostih kmečkih ljudi, ki so videli stratosferno čudo gotovo prvič v življenju. Gospod Cosyns je po pristanku izjavil, da je dosegel balon višino 16.000 m, a se zaradi nekkih nedostatkov ni mogel držati več v izredni višini.

Prvotno sta bila letalca prepričana, da bosta pristala kje na Bavarskem, a ju je zanesel vihar proti vzhodu. Nadalje je rekel Cosyns, da je zadovoljen s poletom, ki je trajal 13 ur. Letalca sta poskušala med poletom šestkrat dobiti brezžično zvezo z radijo-postajami, pa nista dobila odgovora. Pristala sta prostovoljno, ker se je nočilo.

Cosyns in njegov spremljevalec sta še izrazila pohvalno o prekmurskih kmetih, ki so takoj spregledali položaj in omogočili brezhibni pristonek. Gondolo so zastražili in jo prepeljali v M. Soboto. Oba junaška letalca sta po odpočitku zapustila Prekmurje in se odpeljala preko Ljubljane proti domu v Belgijo.

Poslednje vesti.

Domače novice.

Vlom v blagajno. V noči od 18. na 19. t. m. je bilo vlomljeno v Mariboru v blagajno tekstilne tovarne Thoma v Mlinski ulici in so odnesli neznanca 2530 Din.

Okradena tatca. Po železnici se je peljala v Maribor Antonija Mavrič, posestnica v Ljutomeru. Med vožnjo ji je izmaknila iz ročne torbice 1800 Din 20letna Marija Podbreznik od Sv. Urbana. Prijeta je priznala tatvino, a tudi dejstvo, da je tudi njej pofatila neznana oseba kmetici ukradeno gotovino.

Mrtvo truplo na tiru. Med postajama Pragersko in Slov. Bistrica pri železniškem predoru so našli dne 18. t. m. zvečer na tiru truplo, v katerem so spoznali Franca Sajko, tesarja iz Vrhloge pri Črešnjevcu. Komisija bo dognala: ali gre za nesrečo ali za zločin?

Otrok utonil v Muri. V dolnje-lendavskih goricah je utonila v Muri 6letna Katica, hčerkica posestnika Štefana Horvata.

Nad čebele so se spravili. Na ajdovo pašo v vasi Bukovci pri Ptujju sta pripeljala čebele Franc Kenc, trgovec v Budimi, in Franc Lenarčič, vpokojeni železniški uradnik iz Ptujja. Panji so bili na posesti Franca Janžekoviča.

V noči od 17. na 18. t. m. je nekaj ropotalo krog panjev in Janžekovič je šel pogledat. Nenadoma so padli streli in tudi Janžekovič je streljal. Nikdo ni bil ranjen. Drugo jutro so našli na tleh 22 panjev z mrtvimi čebelami. Neznanci so čebele pomorili z neko brozgo in napravili občutno škodo.

Smrt pod tramvajem. Dne 20. avgusta je zadel tramvaj v Ljubljani pred Jugoslovansko knjigarno ob Lazarja Jermana, 27letnega delavca, doma iz goriške okolice, ki se je peljal na kolesu. Jerman je podlegel v bolnici pretresu možganov.

Dopisi in prireditve.

Prostovoljna gasilska četa Zrkovci pri Mariboru si je zgradila nov ličen gasilski dom. Težko nalogo si je nadela v teh razrvanih časih, a četa ni zgubila poguma, čeravno smo bili skoro brez sredstev. Zavedni vaščani so prihiteli na pomoč z lesom in vožnjo, gasilci pa z delom, večina brezplačno. V nedeljo dne 2. septembra se namerava blagosloviti gasilski dom s sv. mašo, katero bo opravil dekan iz Hoč v kapeli g. Vrecl pri gasilskem domu ob pol 10. uri dopoldne.

Sv. Vid pri Ptujju. Letos za 10letnico Prosv. društva priredimo zunaj na prostem na prijaznem gričku pri podružni cerkvi Sv. Janža veliko versko igro »Izgubljeni sin«. Nastopi nad 60 igralcev, lepa vrsta jezdecev v pestrih narodnih nošah, velika godba, celokupni pevski zbor, dekleta, strežniki itd. Za igro vlada že sedaj povsod silno zanimanje. Prvič vpriporimo igro v nedeljo dne 2. sept. popoldne.

Sv. Avguštin v Halozah. Avguštinsko počestčenje se letos obhaja dne 1. in 2. septembra. Pridite, častilci sv. Avguština! Poskrbljeno je za dušno razvedrilo. Telesno razvedrilo vam nudi lepa božja narava. Saj je hribeček Sv. Avguština, četudi samo 504 m visok, vendarle ena najlepših razglednih točk v celih Halozah. — Pred leti je ob priliki vojaških naborov obiskal ta griček polkovnik Stojadinovič. Ves razvnet je vzkliknil: Prekrasno! Slovenska Švica! Bavarec minorit Vitus Müller je bil vojak. V svetovni vojni je prehodil vse vojne fronte v Nemčiji, Franciji, Poljski itd. Je torej videl veliko lepih krajev, pa on trdi, da v svojem življenju ni videl kaj lepšega, kakor je pogled s Sv. Avguština. Vsako leto po večkrat roma iz Št. Vida na ta griček. Večkrat ko uživa prekrasni razgled, bolj mu ugaja! Strm je ta grič in utrudljiva je pot na vrh, a diven razgled bogato poplača ves trud. Sv. Avguštin je priča, da so Slovenci že nekdanj imeli čut za lepoto, saj so tu postavili kar dve cerkvi navštric. Tudi dandanes še ima naše slovensko ljudstvo čut za lepoto. To pričajo velike množice, ki vsako leto romajo na ta hribeček. Dobro došli torej avguštinski romarji! Ne pozabimo letos prav goreče priporočati sv. Avguštinu naše lepe, v tej hudi krizi težko prizadete slovenske domovine. Sv. Avguštin naj nam izprosi ljubi mir in boljše čase,

da bi v lepi božji naravi živeli srečni božji otroci!

Listnica uredništva.

Vzajemna zavarovalnica, podružnica Celje: Napoved gospodarskega predavanja došla prepozno. — Ormož: Vašo napoved gosp. shoda za sadjarje dne 16. avgusta prejeli prepozno. — Mezgovci: O slučaju smo že poročali. Zadeva je zagonetna.

Dve dljakinji sprejem na stanovanje in na hrano. Soba separirana, solnčna, čista, z uporabo glasovirja in kopalnice. Solidna cena. Naslov pove uprava lista. 838

V dosmrtno oskrbo se sprejme oseba, ki posodi 50.000 Din pri krščanski uradniški družini na deželi. Ponudbe na upravo lista pod »Oskrba«. 837

Trgovski vajenec z najmanj 2 razreda mešč. šole, zdrav, močan, poštenih staršev, se takoj sprejme. Vinko Petek, Vel. Nedelja. 836

Mali pes, kodrast, svetlorjav, angleški junc, se je izgubil. Oddati ga je proti nagradi v Mariboru, Medvedova ulica 2. 852

Halo, poceni in dobro: Postrežba v brivskem in frizerskem salonu, Ptuj, Vseh svetnikov ulica. 853

Pozor! Razprodajajo se radi smrti kotli za žganje, perilo, brzoparilniki itd. po zelo nizkih cenah pri kotlarstvu Marko Čutič, Maribor, Slovenska ulica 16. 850

Lovska puška, kaliber 16, Lankaster, skoraj nova, ugodno na prodaj. Na ogled v trgovini Tišler Franc v Negovih. 848

Singer šivalni stroj za krojača ali šiviljo, okrogli čolniček, za 600 Din na prodaj. Mehanič Draksler, Maribor, Vetrinjska 11. 854

Šolo prosto deklico iščeta uradniška zakonca za gospodinjstvo pod »Slovenske Konjice« na upravo lista. 849

Prodam Sauggas-Motor, 40 hp, kupim 60 hp Sauggas-Motor. Kutnjak Ivan, Čakovec. 851

Sprejem kovaškega vajenca in pomočnika. Lorenčič, kovač, Fram. 837

Sodi, primerni za vino, v velikosti od 13—400 in 3500—4000 litrov, se oddajo poceni. Maribor, Trubarjeva 9, trgovina. 811

Gunje, staro železje, mesing, kupfer, krojaške odrezke, star papir in ovčjo volno kupuje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. 650

Urarski učenec se sprejme. Dobi tudi hrano. M. Ilgerjev sin, Maribor, Gosposka ulica 15. 786

Pletene jopice

po Din 29.— dobite samo v

TRPINOVEM BAZARJU
Maribor, Vetrinjska ulica 15. 694

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gospoke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštarska hranilnica.

588

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Čitateljem v pouk in zabavo.

16 milijonov neviht na leto.

Statistika neviht.

Po raznih delih sveta je opremljenih na tisoče vremenskih opazovalnic, ki beležijo z vso natančnostjo vsak pojav nevihte. Iz vremenoslovske statistike je razvidno, da ne mine niti eno leto, v katerem bi ne bilo nekaj deset tisoč neviht. Natančne beležke o vremenskih nesrečah iz vseh delov sveta imamo iz leta 1928 in sicer na podlagi poročil — 3060 vremenskih opazovalnic. V omenjenem letu so našteali na celem svetu 16 milijonov neviht, kar znači 44 tisoč na en dan ali 1800 v eni uri.

Pokrajine z redkimi in gostimi nevihtami.

Primeroma malo neviht opazujejo po svetovnih morjih in najmanjše je število v morjih nad mrzlimi toki. Število neviht raste, ako se bližamo z odprtega morja proti obali. Na suhem so nevihte redkejšje v ravninah nego po hribih. Nevihte po ravninah so krajše in manj številne nego po gorovju. Več neviht je v vročih pokrajinah nego v mrzlejših. Zelo revne so na nevihtah puščave ter stepe. Gotovi deli obal Južne Amerike, čeravno obsegajo pokrajine z vročim podnebjem, so skoro brez neviht. Tudi po zapadni afriški obali so nevihte redkost. Ista trditev velja za Kalifornijo. Znano ameriško mesto San Francisco nima na leto niti dveh nevihtam izpostavljenih dnevov, medtem ko nastopajo pogosto neurja v zelo mrzlih sibirskih mestih Irkutsk in Jarkutsk. Celo v sibirskem mestu Verhojansk, ki velja za na celem svetu najbolj mrzlo naselbino, niso v poletnem času nevihte nikaka redkost.

Prebivalci na severnem otoku Island imajo na leto po eno nevihto. Na otokih Färöer, ki ležijo med Islandijo in severno Škotsko, lahko računajo tekom 10 let na 15 neviht.

Največ neviht so opazovali v holandski Indiji. V mestu Batavija na otoku Java prideta približno na pet dni dva z nevihtami. V naselbini južno od Batavije je na leto samo 40 dni, ki so brez neviht.

Zelo hude in pogoste so nevihte po nekaterih krajih Mehike. Mehikanska prestolica leži v nevihtam izpostavljenem kraju.

Čas neviht.

V srednji Evropi je julij oni mesec, ko divjajo najhujše in najbolj pogostne nevihte. Mesec neviht v Španiji ter na Portugalskem je maj, v južni Italiji september, v Bataviji na Javi november in na otoku Samos med Grčijo ter Malo Azijo december.

Največ neviht razsaja med 12. in 18. uro, najmanj v jutrajnjih urah med 4. in 6. uro.

Hitrost, višina in globočina neviht.

Brzina nevihte znaša navadno 30 do 40 km na uro. Srednja globočina nevihte je 40 km in se odstrani nevihta tekom 1 do 1½ ure. Pogostokrat pod-

cenjujejo višino nevihtinih oblakov. Oblaki se navadno vlečejo nekaj 100 m nad zemljo. Višina nevihto obetajočih oblakov ni povsod in ob vsakem času enakomerna in jo presojajo navadno nižje nego je v resnici. Poletne nevihte so vsikdar višje nego zimske.

V Alpah je dokazano, da se vlečejo nevihte preko gor, ki so visoke 3000 do 4000 m. Zelo različno je pa število bliskov, ki spremljajo nevihte.

*

Tiger — spremljevalec.

Ni dolgo, kar so prestali domačini Indijci na splavu po reki Singmari, ki se izliva v veliko reko Brahmaputra, redek in strašni doživljaj. Na ovinku reke so opazili, kako jih zanaša tok proti majhnemu otoku, po katerem se je podil kralj indijske džungle — tiger, kakor bi bil obseden. Nerazumljivo je bilo vsem, kako je zašla zver na otočec. Tigrovo obnašanje je razodevalo njegovo razburjenost, ker je videl, da je obdan krog in krog od valujočega valovja.

Indijci so se trudili v obupu, da bi potisnili splav proč od otoka, a so bili napram glavnemu toku brez moči. Ko je slednjič zadel splav ob otok, se je pognal tiger z enim skokom nanj. Skok zveri je bil tako silovit, da bi se bilo majhno vozilo skoraj prekucnilo in bi bili vsi popadali v deročo reko. Splav se je sicer le nevarno zaguncal, se ni prevrnil, a položaj za preplašene domačine se nikakor ni izboljšal, saj so bili naenkrat v spremstvu najsrdejšega krvoloka — tigra!

Tiger se pa ni mnogo zmenil za preplašene, katere je nesel tok z njim vred na splavu po reki navzdol. Videti je bilo, da čaka zver komaj na priliko, da bi začutila pod seboj trdo zemljo. Splav je zaneslo slednjič bliže brega. Eno od dreves je segalo z vejami daleč nad reko. Ko je zagledal tiger s splava, da razdalja med njim in debelo vejo le ni preopasna, se je pognal z vsemi močmi in preskočil s splava na drevo in je prepustil domačine globokim oddihom po srečno prestani — smrtni nevarnosti!

*

Zmagovalec nad ključavnico.

Nemec Adam Roder iz Bayreutha je leta 1884, torej pred 50 leti, prijavil iznajdbo, ki je ostala do danes stroga tajnost. Če bi bil Roderjev patent zašel v nepoklicane roke, bi bilo slabo za marsikoga, ki poseda kaj okroglega v dobro ter varno zaklenjeni blagajni. Pri Roderjevem izumu gre za par posebnih instrumentov, s katerimi je mogoče, v najkrajšem času odpreti še tako zamotano izdelano blagajno. Treba pomniti, da Roder ne vlomi v blagajno, je prav nič ne pokvari, ampak jo le odklene. Kako in s čim on to delo opravi, je njegova skrivnost, katero hoče čuvati do groba.

Roder je doslej odklenil s svojo iznajdbo 1100 blagajn. V vseh slučajih je šlo za jeklene blagajne, od katerih so se ključi zgubili. Blagajne, ki se ne dajo odpreti, niso samo obup za vlomilce, ampak tudi za lastnike, če ne morejo do shranjenih zakladov. Kolikokrat se zgodi, da kedo pozabi ključe v blagajni, koje težka železna vrata so se nenadoma kar sama zapahnila. V mnogih takih slučajih so se morali obrniti bankirji na Roderja brzojavno ali telefonično. Poklic Roderja je danes malenkost, ko so na razpolago brzovlaki ter letala. Najdalje je dosedaj ključovala Roderju blagajna 20 minut, v navadnih slučajih gre delo hitreje od rok.

Prava sreča je, da mož s tako iznajdbo v rokah, in to celih 50 let, ni postal vlomilec! Nobena oklopna vrata bi ne bila sigurna pred njim! Lastnik bi ne opazil pri blagajni nikakega nasilja, le denar in dragocenosti bi zginile.

Roderjeva slava je že davno prodrla preko mej Nemčije. Dajal je že javne predstave po celi Evropi in Ameriki ter je dokazal pričo številnega občinstva, da se ne more ustavljati njemu nobena ključavnica!

*

Kratkovidni založniki.

Nekatera književna dela, ki spadajo že davno k svetovni literaturi in so si priborila velike knjigotržne uspehe, lahko naštejemo in se bomo prepričali, kako so krošnjari njih pisatelji, da so sploh našli založnika. Značilno je, da je zadela ta usoda najbolj znamenite knjige nove dobe, dela, ki so prevedena na vse kulturne jezike in so doživela v vseh delih sveta ogromne naklade. Med te obče znane knjige spada na primer: »Stric Tomova koč« od Becher-Stowe. Omenjena knjiga je doživela v 19. stol. največji knjigotržni uspeh. Ko se je oglasila pisateljica s svojim možem pri založniku v severnoameriškem mestu Boston za tem, ko so že bili nekateri odstavki povesti objavljeni kot časopisni podlistki, ne da bi bili vzbudili kako pozornost, je izjavila na povratku možu, da bo zadovoljna, če bo znašala nagrada za celo povest toliko, da si bode lahko kupila za njo novo svilen obleko. Knjiga je žela brezprimeren uspeh, pisateljica je prejela 20.000 dolarjev nagrade, založnik je zaslužil milijone dol. Enaka usoda je spremljala najboljšo mladinsko knjigo »Robinson Crusoe«. Rokopis tega dela bi že imel romantično koš. Ko je pa knjiga vendarle izšla, je zaslužil založnik tekom par tednov 1 tisoč funtov šterlingov. Miltonov »Zgubljeni raj« je vrgel slepemu pisatelju nekako miloščino kot nagrado, založništvo je zaslužilo celo premoženje.

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno Din 32.—

polletno Din 16.—

četrtletno Din 9.—

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.—. (Prekliki, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavi. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamk za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Sprejemem dve dijakinji na stanovanje, hrano in celo oskrbo. Vprašati: Maribor, Meljska cesta 1 I, Tempes. 839

Prodajam posestvo z gospodarskim poslopljem, hiša zidana, 4 sobe, 1 kuhinja, 2 kleti. Sv. Peter med Selu. Vpraša se pri: M. Regoršek, Šmarje pri Jelšah. 845

Izurjeno pletiljo in eno mlado dekle sprejme pletarna Maribor, Splavarska ulica 6. 840

Lepa kmetija v Orehovi vasi št. 6, 3 minute od postaje, se da v najem za 10 let. Vzame se tudi hranilna knjižica. Odvoz mleka v bližini. Natančne pogoje pove družina Šneberger, Kicar, Ptuj. 841

V najem se odda posestvo 14 oralov kavcije zmožnemu. Ponudbe na Marijo Zdovc, Slovenske Konjice. 844

23. in 24. avgusta priredi društvo Putnik izlet v Maria-Zell. Vožnja tja in nazaj 210 Din. Prijave sprejema Putnik, Maribor, Aleksandrova cesta 35. 834

Seno sladko in polsladko, jabolka za mošt in namizna, kupimo vagonске količine. Ponudbe je poslati na: Jugofrukt, Celje. 842

Čebelni vosek kupuje in plača po najvišji ceni: Kemindustrija, Maribor, Aleksandrova cesta 44. 832

Prodajam gostilno z vsem inventarjem in posestvo 8 oralov z gozdom. Poizve se: gostilna Dolinar, Vrteče, Laško. 835

Zalogo letnega blaga prodaja po znižanih cenah Tušak Josip, trgovec pri Sv. Antonu v Slov. gor. Priporoča pa se vsakemu za jesenski in zimski nakup! 748

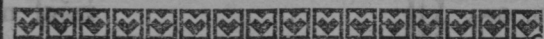
Seno, staro in novo, prešano ali neprešano, kupuje stalno: Anton Birgmayer, Maribor, Meljski dvor. 805

Velika razprodaja! Oblačilno blago in raznovrstne ostanke najceneje kupite v trgovinah **Šenčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova**. Nakup jajc, masla, suhih gob. 800

Dražbeni oklic. I 257/34. Dne 31. avgusta 1934, predpoldne ob 10. uri, bo pri podpisanim sodišču dražba nepremičnin polovica zemljiška knjiga Ščavnica, vl. št. 211 in 381, Plitvički vrh vl. št. 74. Cenilna vrednost 21.710 Din 20 para. Vrednost pritakline 3205 Din. Najmanjši ponudek 8305 Din 6 para. Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri. V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča, Sresko sodišče Gornja Radgona dne 8. avgusta 1934. 838

Sprejemem dekle za vsa kmečka dela. Lešnik, Spodnje Radvanje 8, pošta Maribor. 833

Mošna esenca, izvrstni izdelek za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Dnevna razpošiljatev. Cena steklenici 20 Din. Ivan Pečar, droge in kemikalije, Maribor, Gosposka ulica 11. 663

Odvetnik

dr. Veble Andrej

ima svojo pisarno

v Mariboru

Aleksandrova cesta št. 30.

Dva dijaka sprejemem, dobra oskrba in nadzorstvo, 300 do 400 Din mesečno. Maribor, Splavarska ulica 6, poleg knjigovoznice Sv. Cirila. 836

Udeležencem evharist. kongresa

priporočam ogled založbe in izložb

Tivar oblek

klobukov, perila, čevljev, odej itd. itd.

Jakob Lah

Maribor, Gl. trg 2

Ogled za nakup neobvezen!

843

MESIJA

Veličastveno glasbeno delo »Mesija«, ki opisuje življenje Kristusovo, se izvaja o priliki evharističnega kongresa v Mariboru.

Sodelujejo: solisti gospa Lovšetova, gospa Golobova, gospod Darian in gospod Neralič, nato pevski zbori: Celje, Št. Lenart v Slov. gor., Ljutomer, Ptuj in Maribor, vojaška in mariborska godba. Vseh sodelujočih okrog 200 oseb.

Dirigira: Janez Ev. Gašparič.

Koncert se vrši v

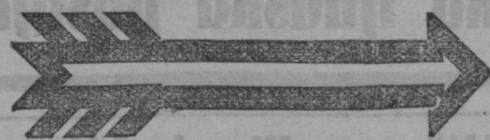
veliki dvorani, Union

dne 7. septembra t. l. zvečer ob 8. uri in dne 8. septembra popoldne ob 4. uri.

Ker vlada za koncert veliko zanimanje, storite prav, ako naročite vstopnice pravočasno. V predprodaji so: Prosvetna knjižnica Aleksandrova cesta 6, po pošti pa se naročajo na naslov: Gdč. Mara Pohar, blagajničarka »Maribora«, Maribor, Koroška cesta 5.

Letos pač kupujemo vse za šolo v

Tiskarni sv. Cirila, Maribor

Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Trg kralja Petra 4,
Ptuj, Slovenski trg 7.

Je najugodnejše!

Vabimo Vas!

Ljubljanski velesejem

1. do 10. septembra 1934.

Železniška izkaznica za 50% popust na železnicah se dobi na vseh postajah po Din 5.—

40.000 m² — 15 razstav:

Glasbena — umetniška — higijenska — izdelajska — ribarska — perutnine, koz, ovac, psov — arhitektonska »Weekend« — hranilniška — pohištvo, radio — živila.

Festival Slovanskih plesov.

Tekmovanje harmonikarjev.

Velikomestno zabavišče.

846

„Pridite, molimo!“

Za češčenje presvetega Rešnjega Telesa je izšel nov molitvenik

„Pridite, molimo!“

ki obsega poleg običajnih molitev tudi šest molitvenih ur za skupne molitvene ure.

Zelo priročna knjiga stane samo Din 16.— z rdečo obrezo in Din 20.— z zlato obrezo.

Knjiga se naroča pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.**Kupujte pri naših inserentih!****V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R****Z A V A R U J E****S E B E, S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I****V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I** 167 **V L J U B L J A N I**

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

K R A J E V N I Z A S T O P N I K I V V S A K I F A R I!**Naši javnosti!**

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedajboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso voto nazaj. Teh vlog imamo preko 1,500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpeli nikake škode vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in konečno jamči za varnost vlog v znesku 55,000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500,000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Še tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.

Po naših zdravnikih in zdravstvenih institucijah je dokazano in potrjeno da **„FITONIN“** zanesljivo in hitro zaceli tudi najstarejše **kronične rane.**
Stekl. Din 20.— v lekarnah. Po poštn. povz. 2 stekl. Din 50.—. Poučno knjižico št. 18 pošlje brezplačno „Fiton“ dr. z o. z. Zagreb I-78. Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933

Tiskar: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, predstavnik Albin Hrovatin v Mariboru, = Urednik: Januš Golec, novinar v Mariboru, =
Izdajatelj: Tiskarna sv. Cirila, predstavnik: Franc Hrastelj v Mariboru,